

KELEIVIS
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS

Prenumerata metams:
Amerikoje \$2.00
Kanadoje ir Lietuvoje \$3.00

Prenumerata pusui metų:
Amerikoje \$1.25
Kanadoje ir Lietuvoje \$1.50
Apkeitimui kaina klauskit laišku.
Kreipiantis su kokiais nors reikalais adresuoti:
"KELEIVIS"
261 Broadway, So. Boston, Mass.

KELEIVIS

KELEIVIS
LITHUANIAN WEEKLY
Published by J. G. Gogulis & Co.

Represents over 75,000 Lithuanians in New England, and about 1,000,000 in the United States.

THE BEST ADVERTISING MEDIUM.

Advertising Rates on Application

"KELEIVIS"
261 Broadway, So. Boston, Mass.

No. 3

Keleivio Telefonai:
So. Boston 3071

SO. BOSTON, SAUSIO-JANUARY 18 D., 1928 M.

"Entered as Second Class Matter" February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879

Keleivio Telefonai:
So. Boston 3071

Metai XXIII

Colorados Kazokai Žudo Darbininkus.

2 MAINERIAI NUŠAUTI,
3 SUŽEISTI.

Walsenburgo miestely su-
statyti kulkasvaidžiai ir
valdžia eina iš vieno su
kompanijomis.

Walsenburge, Colorados valstijoje, pereiną savaitę įvyko antra streikuojančių angliakasių skerdynė. Pirmutinė buvo 21 d. lapkričio, kuomet raiti valstijos kazokai, gindami kruvinąją kapitalą, užmušė 5 darbininkus. Gi ši sykį tų pačių kazokų du angliakasiai buvo nušauti ir trys sužeisti.

Kaip aną syk, taip ir dabar užpuolimą padarė valstijos kazokai. Apie 600 streikuojančių angliakasių ėjo sau ramiai linkui salės, kur Valstijos Pramonės Komisija susirinkusi svarstė streiko priežastį. Staiga kazokų vad pasistojo jiems kelią ir liepė tuojau išsiskirstyti. Streikieriai tuojau neišsiskirstė, ir kazokai pradėjo šaudyti. Stalino Martinez, 20 metų amžiaus vaikinai, tuoj krito pervertas kazokų kulipkomis. Milicijos oficerius Lodermanas irgi tapo pašautas kazokų kulipkomis, kurios buvo taikomos darbininkams. Gatvinė kapitalistų spauda skelbia, buk kazokų oficerių peršovė streikieriai, bet tai yra paprastas melas.

Pradėjus kazokams šaudyti, streikieriai leidosi bėgti ir susirinko savo svetainėn. Kazokai tuojau apsupo svetainę iš visu pusų ir per du bloku aptvėrė ją virvėmis, kad niekas neištruktų. Buvo atvežę ir kulkasvaidį prieš salę, bet jo nevertėjo, o šaudė tik iš karabinų. Streikieris vardu Klement Chavez norėjo pažiūrėti iš svetainės per langą, ir tuojau buvo nušautas. Tris kiti buvo sužeisti.

Kuo šita skerdynė pasibaigė, t. y. kas atsitiko su kitais streikininkais, kurie buvo salėn susirinkę — ar juos išleido, ar visus areštavo — plukratų spauda nepasako.

Pranešama tik tiek, kad "tvarką įvykdžius" miestely užviespatavo neoficialis karostovis. Valstijos kazokai ir privatiniai kompanijos galvažudžiai tuojau susaukė nuo kitų kasyklų kompanijų mušeikas ir visokius "savarorius", kurie buvo apginkluoti ir per visą naktį vaikščiojo miestelio gatvėmis. Be to da 75 šitokių "didvyrių" buvo pastatyti teismo name ir teismo langan įstatytas kulkasvaidis, iš kurio galima būtų nušauti visą didžiąją gatvę.

Tai ve, kas darosi "laisvoj" Amerikoje, kuomet darbininkai pareikalauja didesnės kasnio duonos!

PAVOGĖ \$3,000,000,
GAVO 10 METŲ.

New Yorko brokeris Herman Both gavo 10 metų kalėjimo užtai, kad pavogė nuo žmonių \$3,000,000.

REIKALAUŠ DEPORTUOTI
KOMUNISTŲ AGITATORIŲ.

Generalis Meksikos konsulas Arturo Elias New York'e pareiškė Amerikos spaudai, kad jis reikalaušias deportuoti šnipą J. Nosovickį, kurio vardas buvo įpaimotas į padirbimą klastuotų Meksikos dokumentų, kurie buvo paskelbti Hearsto laikraščiuose.

Meksikos konsulas sako, kad šitas Nosovickis, kuris giriasi esąs "tarptautinis šnipas", atėjęs neseniai jo ofisui ir pasiūlęs pirkti dokumentus, kurie buk tai parodą Amerikos kapitalistų ir katalikų suokalbį šmugeliuoti ginklus katalikų maistinininkams Meksikoje. Konsulas Elias sakosi Nosovickio dokumentams netikėjęs, tačiau užmokėjęs jam \$1,200, kad paskui galėtų jį areštuoti ir deportuoti Meksikon.

Nosovickis dabar gyvena Brooklyne. Savo laiku jis buvo veiklus komunistų veikėjas ir jų organizatorius. Jis ir provokatorius Fraina daugiausia prisidėjo prie įkūrimo Amerikos komunistų partijos.

NEVAZIUKIT Į KASYKLAS DARBO JIEŠKOT.

Vienas "Keleivio" skaitytojas angliakasy rašo mums iš Pensylvanijos:

"Draugai, mano prenumerata už laikraštį pasibaigė ir žinau, kad reikia atnaujinti, bet negaliu. Skirtis su "Keleiviu" nenoriu, todėl prašau siuntinėti kelis mėnesius skolon, o kai pradėsiu dirbti, atsilyginsiu. Žinot, kame dalykas, mieli draugai: streikuojame už didesnę kasnį duonos. Jau bus netoli metai, kaip bus kankina tie nemlėti kapitalistai, ir nežinom, kada bus mūsų bėdoms galas. Gauname tik \$3.00 savaitė pašalpos su šeimynomis, tai ir gyvenk, jei nori.

"Streiklaužių yra beveik visose kasyklose, nes agentai prigabena. Taigi praneškite per "Keleivį", kad nors lietuviai čionai nevažiuotų. Mat, agentai prigaudinėja toliau gyvenančius darbininkus. Primeluoja, kad mainos geros, mokeskis gera ir reikia daug darbininkų. O kai atveža tokius, tai kompanijos mušeikos tuojau apstoja su buožėmis, suvaro kaip gyvulius ir verčia skebauti. Pabėgti sunku, nes mušeikos daboja. Jei kas ištrūksta, tai bėga kaip padukės."

Štai kelios vietos, kur jis sako niekas neturėtų važiuoti dirbti:

Barnesboro, Pa.
Emeigh Run, Pa.
Clymer, Pa.
St. Benedict, Pa.
Spangler, Pa.
Bakerton, Pa.
Nanty-Glo, Pa.
Cresson, Pa.
Amesbury, Pa.
Patton, Pa.
Coalport, Pa.

SNYDERIENĖ NUŽUDYTA SU SAVO MEILUŽIU.

Sing Sing kalėjime (New York'e) pereiną savaitę tapo nužudyta elektros kėdėje Ruth Snyder'ienė ir jos meilužis Henry Judd Gray, kuriu buvo pasmerkti miriot užtai, kad pereiną pavasarį abudu susitarė nužudyti Albertą Snyderį, vieno laikraščio redaktorių, nuo kurio Ruth Snyderienė norėjo atsikratyti, kad galėtų susituokti su savo meilužiu Grayu. Bet žmogžudystė išėjo aikštėn, ir abudu dabar užmokėjo miršimti. Abudu žmogžudžiai buvo dievuoti žmonės ir eidami prie elektros kėdės karštai meldėsi.

SUNAIKINO BOLŠEVIKŲ PARODĄ BELGIJOJ.

Lenino ir kitų komisarų biustai sudaužyti pagaliai.

Kaip Gabrys anais metais dailės parodoj Kaune numušė Smetonos stovylos nosį, taip dabar belgai padarė Lenino ir kitų komisarų stovylos Brüsselio parodoj.

Rusų ir belgų komunistų pastangomis Brüsselio buvo itaisyta dailės paroda, kame buvo ištatyta daugybė skulptūros ir tapybos, vaizduojančios daugiasius Rusijos komisarų tipus ir šiaip komunistų "šventuosius".

Vos tik šita paroda atsidarė, tuojau įsiveržė apie 50 vaikėžų su lazdomis ir, šaukdami "šalin bolševikus", pradėjo daužyti stovylos ir plėsyti paveikslus. Susirinkusi publika žiūrėjo nustebusi, kas čia darosi, o jauni piktadarijai vertė viską nuo stalų ir lentynų žemėn, viską daužė, draskė, kojomis mynė ir vis rėkė: "Šalin bolševikus!"

Parodą sunaikinę, jauni vandalai išbėgiojo ir išsikirstė. Manoma, kad šita vandalizmo darbą organizavo senesni ir gudresni žmonės. Gali but, kad tai pačios policijos darbas.

MEKSIKOJ MOBILIZUOTA ARMIA KATALIKŲ MAISTUI BAIGTI.

Meksikoje tapo mobilizuota 10,000 kareivių armija užbaigti katalikų kunių sukurstytą maistą Jalisco, Michoacan, Durango ir Guanaajuato valstijose. Kariumenė užims kiekvieną miestelį, kur maistinininkai turi įsitaisę savo buklę. Sakoma, kad Jalisco valstijoje maistinininkų skaičius siekia 10,000. Jie turi užimti daugelį miestelių, įsitaisę tenai savo valdžią ir renka iš gyventojų mokesčius.

TROCKIS NENORI EITI IŠTRĖMIMAN.

Vokiečių komunistų opozicinių organas "Volks-wille" Suhl mieste, Prūsijoje, paskelbė iš Maskvos gautą žinią, kad visiems opozicijos lyderiams Maskvoje tapo įteikti ištrėmimo popieriai. Žinovėjui ir kai kuriems jo draugams buvo leista išvažiuoti ištrėmiman liuosai, bet kitus išlydėjusi policija su kareiviais, taip kaip ir prie caro budavo. Trockis atsisakęs eiti ištrėmiman. Kaip su juo padaryta, žinia nesako.

Lenkai Meldžiasi už Uniją su Lietuva.

Iš Varšuvos pranešama, kad visose Lenkijos bažnyčiose pereiną savaitę buvo laikomos pamaldos už Uniją su Lietuva. Popiežius tuojau senai jau reikalauja, bet buvusios iki šiol valdžios Lietuvoje su tuo nesutikdavo. Dabar gi, kuomet žmonių valdžios Lietuvoje nėra, Smetona su Voldemaru sudarė su popiežium konkordatą, pavesdami jo globai visas Lietuvos mokyklas, lenkuose kilo vilstis, kad dabar ir Uniją bus lengva sudaryti. Todel ir buvo suruštos tuo tikslu pamaldos, kad parodžius, jog Lenkijos liaudis tokios Unijos labai trokšta, ir tik reikia, kad popiežius palieptų Voldemarui ir Smetonai tokią Uniją su Pilsudskiu pasirašyti.

AUDEJAI NUTARĖ NE-STREIKUOTI.

Fall River, Mass. — Medvilnės audinijos čia numušė 10 procentų mokesties savo darbininkams. Organizuoti darbininkai tuojau susaukė mitingus ir balsavo, ar imti nemumą mokesči, ar mesti darbą ir streikuoti. Po ilgų diskusijų nutarta priimti apkapotą alga, tik pareikšti protestą.

KONFISKUOTA \$10,000,000 VERTĖS DEGTINĖS.

"New York World" sako, kad pereiną 1927 metais prohibicijos agentai yra konfiskavę iš viso daugiau kaip \$10,000,000 vertės uždraustų svaigalų.

Tarptautinė Komedija Havanoj

KULIDZIUS VYRIAUSIS AKTORIUS.

Apie įaudymą Nikaraguos gyventojų nevalia kalbėti.

Šį panedėlį Kubos sostinėj Havanoj atsidarė Šešta Pan-Amerikos Konferencija. Jos tikslas yra palaikyti gerus kaimyniskus santykius tarp šiaurės ir pietų Amerikų, kelti biznį ir ginti atskirų respublikų nepriklausomybę.

Bet kuomet prisieina kalbėti apie mažesnių respublikų nepriklausomybę, tai Pan-Amerikos konferencija Havanoje tuojau pavirsta į tarptautinę komediją.

Havana yra Amerikos imperializmo lizdas. Visa Kubos sala yra Amerikos globoje ir jos valdžia visuomet šoka tokį džiuką, kokį Washingtonas jai griežia. Ar gali tokioj Havanoj susirinkę pietų Amerikos respublikų atstovai laisvai kalbėti apie tas skriaudas, kokių joms daro Amerikos imperializmas? Kaip tik šiuo laiku, kuomet Havanoj atsidaro šita konferencija, laikraščiai skelbia, kad Amerikos orlaivai Nikaraguoje užmušė 40 revoliucionierių, ir kad tenai siunčiama da daugiau

ANTANAS STANIŠKIS IŠTEISINTAS.

Shenandoah'rio "Herald" praneša, kad pereiną savaitę Pottsville'je buvo nagrinėjama prieš prisaikintųjų suolą Antano Staniškio byla ir teismas rado jį nekaltu. Apie metai atgal sudegė Staniškio rakandų sandėlis Shenandoah'ryje. Nenorėdama mokėti apdraudos, inšiurens kompanija pradėjo sakyti, kad Staniškis pats sandėlį užkūręs. Ir negana to, Staniškis buvo apskustas teismu už padėjęjystę. Kartu su apdraudos kompanija ėjo valstijos ugnies maršalas Gardner. Bet teismas dabar pripažino, kad Staniškis buvo kaltinamas neteisingai, ir nusprendė, kad ponas maršalas Gardneris turi užmokėti visas teismo lėšas. Drg. Staniškis yra pažangus žmogus ir energingas veikėjas.

PAKORĖ MOTERŲ SMAUGIKĄ.

Winnipeg'o mieste, Kanadoj, pereiną savaitę buvo pakartas žmogžudys Earle Nelson, kuris turėjo paproti smaugti moteris ir jaunas mergaites. Policijos surinktomis žiniomis, jisai pasmaugė Kanadoj ir Suvienytose Valstijose nemažiau kaip 22 moteris.

SUDEGĖ KUNIGAİKŠCIO TARNOWSKIO DVARAS.

Lenkijoje, netoli Sandomiezo, sudegė kunigaikščio Tarnowskio dvaras. Gaisre žuvo netikėtai daug brangių meno dalykų, bet sudegė da 8 žmonės, o 7 skaudžiai apdegė. Kunigaikštis Tarnowskis yra Lenkijos atstovų Jafiskavė iš viso daugiau kaip \$10,000,000 vertės uždraustų svaigalų.

Tragingas Komunistų Lyderių Likimas.

FRANCUZŲ PARLAMENTAS ATIDAVĖ 5 KOMUNISTUS POLICIJAI.

Tulas laikas atgal Paryžiuje buvo areštuoti penki komunistai parlamento nariai už kurstymą kariumenės prie sukilimo. Parlamentas tečiaus pareikalavo, kad suminti komunistai būtų paliuosuoti, nes žmonės juos išrinko į parlamentą, o ne į kalėjimą. Ir valdžia juos paliuosavo.

Bet paleisti komunistai pradėjo parlamente didžiulius ir grumoti valdžiai. Jų vadas Cachin (istark Kašen) atsistojęs pareiškė, kad jis ir jo draugai stovį virš įstatymų ir nieko daugiau nepaiso, tik komunistų partijos.

Parlamentas, kuris pirmą kartą šitų komunistų neliečiamybę, dabar pasipiktino šitokiais Cachino pareiškimais ir nutarė parlamentinę neliečiamybę nuo jų nuimti. Policija tuojau Cachiną ir jo draugą Vaillant-Couturier'ą suėmė, o tris kiti komunistai pasislėpė ir jų dabar jiesko.

NENUPIRKO MERGAITEI LĖLĖS, GAVO KALEJIMO.

Šiomis dienomis Chicagoje lenkas vardu Wladek Mistczak gavo 3 mėnesius kalėjimo užtai, kad nenupirko savo mergaitei lėlės. Pati apskundė jį teisman, kad jis neina dirbti ir papasakojo teisėjui, kad jų mergaitė verkusi lėlės, bet tėvas atsisakęs jos norą patenkinti, aiškindamas, kad pinigų nėra. "All right," atsakė teisėjas. "Aš ji pripratinu prie darbo." Ir jis pasmerkė vyrą trims mėnesiams kalėjimo prie sunkių darbų.

NUKAPOJĄ ANGLIAKASIAMS ALGAS.

Pittsburgh Coal Company Pensylvanijoje paskelbė pereiną savaitę, kad nuo šio panedėlio ji mokėsianti savo angliakasiams nuo 40 iki 60 centų dienai mažiau, negu mokėjo iki šiol. Unijos šitos kompanijos kasyklose nėra, todėl darbininkai negali šitokiam begėdiškam kompanijos pasielgimui pasipriešinti.

MAŽIAUSIA RESPUBLIKA IŠSIRINKO PREZIDENTĄ.

Šiomis dienomis Andoros respublikoj buvo rinkimai ir generolas Roque Pallares tapo išrinktas prezidentu. Andora yra mažiausia pasauly respublika. Ji guli tarp Ispanijos ir Francuzijos, Pirenėjų kalnuose, ir gyventojų j turi nedaugiau kaip 6,000.

ZADA DAUGIAU ANGLIAKASIŲ ALGŲ NUMUST.

Pittsburgh Coal kompanijai nukapojus savo angliakasiams algas, apie Pittsburgh'ą dabar kalba, kad kitose kasyklose Monongahelos naftos kompanijos irgi siūsi nukapoti algas, kur nėra unijos.

TROCKIS IŠTRĖMTAS ASTRACHANĖN.

Kiti revoliucijos vadai išblaškyti po Sibiro tyrus.

Trockis ir kiti komunistų opozicijos lyderiai buvo nubauti žiauriau, negu kas nors galėjo tikėtis. Net caro valdžia nebaudavo revoliucionierių taip žiauriai. Trockis tapo išguitas į Astrachanę, tą tolimiausią ir nesvetingiausią Rusijos užkampį. Jis turės gyventi prie Kaspijos jūros, kur oras visada dvokia nuo puvančių žuvų ir kur vasaros karštis taip degina, kad per istisus desėtkus mylių nėra žaliuojančio lapelio. Tai taip komunistų diktatura atsimoka žmogui, kuris gynė ją nuo priešų ir kurio sutvertaraudonoji gvardija pasileka didžiausia tos diktatūros ramtis iki šiai dienai.

Tuo tarpu Rakovskis, buvusis Sovietų ambasadorius Francuzijoje ir skleidęs tenai komunizmo propagandą, ištrėmtas į Tobolsko gubernijos tyrus už 300 mylių nuo artčiausios gelžkelio stoties.

Kamenevas taip pat į Tobolsko dykumas išguitas.

Serebriakovas išgabentas vidurinėn Azijon.

Zinovjevas turės šalti Uralo kalnų viršūnėse.

Caro valdžia, ištrėmdama politinius kalinius, duodavo jiems po 17 kapeikių į dieną pragyvenimui. Komunistų gi valdžia neduoda buvusiems savo vadams nei kapeikos. Iš ko jie turės gyventi be jokio uždarbio, dabartinis Maskvos režimas nesirupina.

Šitokių tragedijų istorija daug nežino. Žmonės, kurie su tokiu pasisventimiu dirbo revoliucijai, kurie buvo pirminiai jos vadai ir įkvėpėjai, dabar ištrėmti į tolimas pustynes, kaip kokie piktadarijai, ir be skatiko prie dušios palikti bado mirčiai.

Stalino valdžia sako, kad Trockis ir kiti ištrėmtieji yra "kontrevoliucionieriai". Bet tai yra melas. Jeigu revoliuciją suprasti tokioj prasmėj, kaip ji buvo 10 metų atgal, tai ne Trockis yra kontrevoliucionierius, bet Stalinas. Trockis taip ir sako, kad Stalino politika veda Rusiją atgal į kapitalizmą. Dėlto kai kurie komunistai su Trockiu priešaky ir buvo sudarę opoziciją Stalinui.

Vokietijos komunistai irgi eina su Trockiu. Tik lietuviškiemi remia Stalino valdžią, nes gauna iš jos "seničių."

Waterbury Prakalbos.

Kalbės "Keleivio" Redaktorius Michelsonas.

Waterburio Lietuvių Progresyvių Draugijų Sanryšis rengia dideles prakalbas, kurios įvyks ši nedėdienį, 22 sausio, 7:30 val. vakare, salėje po Nr. 48 Green st. Kalbės "Keleivio" redaktorius S. Michelsonas iš Bostono. Visi waterburiečiai prašomi ateiti.

APŽVALGA

KAPITONAS MAJUS PASIDAVĖS.

"Trimitas" sakosi girdėjęs, kad buvęs Tauragės sukilimo vadas kap. Majus noris grįžti Lietuvon ir stoti prieš teismą.

"Trimitas" rašo:

"Laikraščių pranešimu, Tauragės sukilimo vadas atsargos kapitonas Majus, iki šiol slapstis užsieny (Lenkijoje ir kitur), neseniai atvyko į Lietuvos atstovybę Berlyne ir, pareiškęs apgailestamas savo Tauragės žygius, noris atsakyti prieš Lietuvos teismą."

Mums nesinori šitam pranešimui tikėti. Mums rodo, jog tai bus pačių fašistų pasaka, sugalvota tam tikslui, kad sudarius žmones įspūdį, kad neužsimoka valdžiai priešintis.

Kap. Majus negali būti bails, jeigu jisai drįso su saujale žmonių stoti atviro kovon prieš daug didesnes despotų jėgas. Šitokios valios žmonės paprastai atgailos nedaro ir negrįžta pas despotus, kad davus sau galvą nukirsti.

KAIP VOLDEMARAS PAS POPIEŽIŲ KELIAKLUPČIAIS EJO.

Visi jau yra girdėję, kad nelabai senai Lietuvos diktatoriukas Voldemaras buvo nuvykęs Romon ir lankėsi pas popiežių. Rašydamas apie šitą vizitą, Voldemaro organas "Lietuvis" (Nr. 247, 1927) sako:

"Pas popiežių audiencija buvo paskirta rugsėjo mėn. 23 d. 11 val. iš ryto. Prie rūmų delegaciją sutiko vienas iš aukštųjų popiežiaus dvasiškių, kuris, per turtingiausiai įrengtus aštuonis erdvius kambarius, atvedė į laukiamąją salę. Prie kiekvienų kambario durų stovėjo istoriškai rubais apsidėjęs popiežiaus gvardijos garbės sargyba.

"Kambario sienos išmūštos rausvos spalvos šilko medžiaga. Ant sienų kabo Rafaelo Santi, Michaelo Angello ir kitų didžiųjų dailininkų dvasiško turinio kuriniai.

"Laukiamąją salę Lietuvos delegacija pasitiko keletas kardinolų, ir maloniai pasisveikino su delegacijos nariais užvedė į salę pasikalbėjimą.

"Lygiai 11 val. prof. A. Voldemaras vienas iš kardinolų patalpoje į popiežiaus Pijaus XI priimamąjį kambarį. Prof. A. Voldemaro audiencija pas popiežių tęsėsi apie valandą laiko.

"Vėliau pas popiežių buvo pakviesta p. Voldemarienė, toliau ir visa delegacija."

Toliau Voldemaro "Lietuvis" pasakoja, kaip reikia prie popiežiaus eiti. Girdi:

"Gavęs pas popiežių audienciją, turi prisilaikyti tam tikrų ceremonijų: įėjus į popiežiaus priėmimo salės vidurį, reikia priklaupti dešiniui keliui, ir taip prisitačius prie popiežiaus, pabučiuoti į ranką."

Reikia, da istolo, salės vidury, reikia prie popiežių atsiklaupyti ir keliaklupščiam prie jo šliaužti! Ir mūsų trijų pėdų "didvyris" Voldemaras šliaužė!

Ar rimtas ir save gerbiąs žmogus galėtų sitaip nusizeminti?!

JAU IR JIE PROTES-TUOJA.

Siomis dienomis Brooklyn buvo rytinių valstijų klerikaliųjų organizacijų konferencija, kuri nutarė pakelti prieš Smetonos valdžią protestą ir priėmė tuo reikalu šitokią rezoliuciją:

Kadangi besikuriant nepri-

klausomai Lietuvos Respublikai mes, Amerikos lietuviai, esame daug prisidėję aukodami savo sunkiu darbu sutauptus dolerius brangios Tėvynės gairinimui ir atgimimui stiprinimui;

"Kadangi kiekvienas Lietuvos politinis didesnis ar mažesnis kiviencas labai yra atjaučiamas ir Amerikos lietuvių katalikų visuomenėje;

"Kadangi nuvertus Griniaus-Slezevičiaus vyriausybę vedusią kraštą prie bolševizmo, mes linksmi sutikome tokį kariuomenės žygį ir ją sveikinome, bet

"Kadangi dabar tos kariuomenės pastatytoji valdžia su lauzė savo priesaiką padarytą paimant kraštą valdyti ir pažadėjimą pildyti Lietuvos Konstituciją, kuri iš kariuomenės šalina Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę nusipelnusių karių, kaip gen. Ladygą ir pulk. Petruiti; kuri meksikoniškų būdų grąšina tikrai valstybiniams partijoms ir jų vadams;

"Mes su didele širdėla turime pareikšti, kad dabartinės Lietuvos vyriausybės, kol į jai nesudarys Koalicinio Kabineto ir nesuauks Konstitucinius pamatus Seimo, neremsiame ir griežtai protestuosime prieš jos neteisėtus žygius įveidžiančius ir mūsų amerikiečių lietuvių jausmus.

"Griežtai protestuojame prieš vyriausybės nusileidimus Vilniaus klausimu ir reikalaujame nedaryt su lenkais jokių santykių iki Vilnius nebus sugrąžintas Lietuvai."

Šis protestas tilpo šių metų "Draugo" 9-tame numery.

O ar atsimenat, ką tas pats "Draugas" sakydavo, kuomet prieš smetonininkų smurtą protestavo pažangūs Amerikos lietuviai? Jisai koliojo juos ir vadina Lietuvos "įsivakikais."

Dabar "Draugas" susiprato ir... pats virto "įsivakiku."

AR TIESA, KAD LENINAS BUVO "OCHRANKOS" AGENTAS?

"Naujienos" rašo:

"Lietuvos spaudoje pranešama, kad Paryžiaus laikraštis 'Revue de Paris' idėjęs sensacingą straipsnį, kuriame įrodinėjama, kad Leninas buvęs caro 'ochrankos' (žvalgybos) agentas ir 'informavęs' jį apie Rusijos socialdemokratų veikimą. Francijos spauda dabar nekantiškai laukianti, ką jai atsakysia Rusijos bolševikai.

"Mes nematėme, ką tuo klausimu rašo 'Revue de Paris', ir mums nesinori tikėti, kad jo iškeltieji įtarimai prieš Lenina būtų teisingi. Bet kad tarpe artima Lenino draugu ir bendradarbiu buvo žinijus ir provokatorius, tai tikras faktas.

"Vienas labiausiai pagarsėjusių 'leninistų' priešininkas Rusijoje buvo Malinovskis, išrinktas atstovu nuo 'darbininkų kurijos' (mat, darbininkai balsuodavo atskirai) į ketvirtąją Duma. Visi darbininkai atstovai Dumoje buvo socialdemokratai, bet Malinovskis su skaldė juos, atplešdamas nuo socialdemokratų frakcijos bolševikišką mažumą, susidedančią iš 5 žmonių. Tas jo pragaištingas pastangas uoliai rėmė bolševikų spauda ir bolševikų centras, kurio priešakyje stovėjo, žinoma, Leninas.

"Vėliau Malinovskis buvo numaskuotas, kaip caro valdžios slaptosios policijos agentas. Dumoje kilo didelis triukšmas. Net liberalinės buržuazijos atstovai labai pasipiktino, kad valdžia siunčia į parlamentą 'žmonių atstovais' persirengusius savo provokatorius! Gi pats Malinovskis dingio ir, kaip vėliau buvo girdėt, išdumė į užsienį.

"Tokiais 'bendradarbiais', kaip Malinovskis, Leninas nesišlykšdavo, nes jam budavo vistik, kas jį remia, bet tik padeda jam siekti savo tikslų. Karo metu Leninas nesidrovėjo kreiptis į Vokietijos kaizerio valdžią ir prašyti leidimo keliauti per Vokietiją Rusijon, kur tuomet jau buvo prasidėjęs revoliucija. Ir kaizerio valdžia tą jo prašymą išpildė — davė jam net specialią vagoną ir atvežė jį ir jo štabą nuo Šveicarijos sienų iki Rusijos sienų.

"Leninas buvo be jokių moralinių principų žmogus, bet kad jisai būtų pasidavęs caro žvalgybai, tai visgi išrodo per daug."

Š. AMERIKOS LIETUVIAMS PERSPEKTYVOS BRAZILIJOJ.

Šitokių atgalvųjų "Brazilijos Lietuvy" randame idėją straipsnį, kur aiškinama, kam apsimokėtų važiuoti į Šiaurės Amerikos į Braziliją, o kam ne. Straipsnio autorius sako, kad turint kiek kapitalo galima labai gerai verstis perkant namus Sao Paulo mieste. Jis rašo:

"Turint galvoje, kad miestas nepaprastai greitai auga ir daugėja jo gyventojai, galima būtų gerokai verstis su namais. Yra vietų arti stambesnių miesto dalių prie gerų gatvių, kad galima nusipirkti 4-6 metų išmokėjimui žemių, statant tuojau pat pat išmokėjimui namus.

"Turint 2-3 šimtus dol. galima įsitaisyti nuosavus namus, kurių mėnesį pajamų apie 400 milreisu. Tąja suma galima apmokėti mėnesines ratas ir dar šis tas liktų. Tuo būdu 4-5 metų bėgy-

je namas su žeme lieka veltui. Per tą laiką miestas gerokai prasiplėcia ir tiek žemė, tiek namas pabrangsta apie 2-3 šimtus ir net daugiau nuosimėjų. Ir tolyn brangs nepaprastai. Šis verslas yra labai rimtas ir tikras. Kas bent kiek pasiturintis jo imasi, greitai lobsta, namas pagimdo kitą ir tt. Ir juo daugiau tam verslui įdėsi kapitalo, juo greičiau jis keleriojai apsimokės."

Amatninkams, mechanikams ir šiaip fabričių darbininkams Brazilijon važiuoti neapsimoka, nes ir uždarbis daug prastesnis negu Šiaurės Amerikoje, ir darbas labai sunku gauti.

Nesunku esą įsigyti gerą žemės ukį:

"Geriausios rūšies žemė su geru mišku ar be jo galima pirkti 4-6 metams išmokėjimui, artimose prie geležkelių vietose pigiausiai po 20 dolerių ekerį ir brangiausiai 50 dolerių už ekerį.

"Žemės ukis pastatytas ant gerų pamatų duoda didelį pelną ir nereikalauja tiek darbo pajėgų, kaip Europoje, ar abelnai šiaurės kraštuose. Žemė, norint ją įsigyti negyventą ir nedirbtą, paprastai perkama su mišku, nes jį nuvalius gaunama keletą metų netresiant didelis derlius.

"Miskai, paprastai, nudeginami, kelmų nerauja, nes jie greitai supusta. Nudėgus iškirstam miškui žemė jau paruošta sodinimui kukuruzų, tabako, cukrinių nendrių, kavos ir tt., arimas bei akejimas nereikalinga.

"Pradedant visai naujaku-riskai gyventi ukyje 60 ekerių didumo pradžia gyvenimo rei-

kalinga turėti: žemės užpirkimui ir kitoms smulkiosmėms išlaidoms nuo 150 iki 300 dolerių. Reikalingu padargu, gyjimui ir maistui šeimynai iki pirmo derliaus nuo 100 iki 250 dolerių. Žodžių pradžia gyvenimo visu kuo aprūpintą ant 60 ekerių ukio galima įsitaisyti su kapitalu nuo 200 iki 500 dolerių. Be pinigų, arba su menkėmis išlaidomis kurtis ukyje sunku ir anaipol nepatartina."

Turint 10-12 tukstančių dolerių, galima esą nusipirkti 400 akrų žemės su pilnai įrengtu ukiu, gyvu ir negyvu inventorium.

IMPORTAVO 3,000,000 MUSIŲ.

Kanados valdžia praneša, kad 1927 metais ji importavusi iš Europos 3,000,000 parazitinių musių kovai su kornų grėžikais. Kornų grėžikas (corn borer), tai toks vabalas, kuris naikina kornus fermerių laukuose. Kitokio budo kovai su juo nesą, kaip tik priveisti tų musių, kurios jį sunaikina.

PARDAVĖ 1,000,000 VARIŲ.

Žuvininkystės direktorius Louisianos valstijoje praneša, kad per 1927 metus iš tos valstijos buvo išsiųsta apie 1,000,000 varlių, už kurias hoteliai moka apie \$1.00 už svarą. Louisianos valstija labai garsi savo varlėmis.

27 ŽMONĖS NEW-YORKE MIRE NUO DEGTINĖS.

Per Kalėdas ir Naujus Metus New Yorke mirė nuo nuodingos degtinės 27 žmonės.

Skaityk ką tavo kaiminkos sako

"Dabar mano skalbiniai baltesni ... ir aš nepaliečiu plovimo lentos"

sako Mrs. Adele Likos, 456 Broadway, S. Boston

"RINSO tikrai atima sunkumą skalbimo dienai!" sako vietinė moteris, kuri yra viena iš daugelio tukstančių Rinso vartotojų šioj apieilinė.

"Su jo pagalba savaitinis skalbimas pasidaro labai paprastu: tik reikia išmirkyti ir išgrumdyti. Aš niekuomet nevertuoji trintis lentos—visas purvas pasiliuosuoja ir pasileidžia nekenksmingose Rinso putose. Ir skalbiniai atrodo daug baltesni, lygiai kaip nauji! Ir dėvisi jie geriau, kaip aš pastebėjau.

"Rinso atlieka puikų darbą visame apsiavime. Torielkas, grindis, medis, sinkas ir kitas daiktus nuvalo taip, kad net žiba, aš visuomet laikau po ranka jo pakelį!"

Tirštos, sterilizuojančios putos Mesk tą senoviską skalbimo būdą! Liaukis kankintis pati save ir naikinusi savo skalbinius—juos trindama ir siurudama.

Dabar tu gali turėti baltesnius skalbinius juos mirkydama, negu pirmiau siurudama. Rinso tirštos smetoninės putos sudyla visą riebumą ir plėtimą. Jums nereikia skalbinių nei virinti—nes šios saugios putos

išvalo ir išvalo be virinimo ir sterilizavimo!

Gauk DIDELI pakelį Rinso iš jūsų groserninko. Tai viskas ko jums reikia—nei muilo šmuntuose, nei muilinio pouderio, nei nieko kito. Del ekonomijos ir geresnių pasekmių tėmykit nurodymus ant pakelio.

Geros pasekmės skalbtuvuose, taipgi!

Tik pamislykite, daugiau kaip 32,000 skalbiųjų mašinų demonstruotojų vartoja Rinso, kad padarius baltesnius skalbinius. Ir 32 žymiausi skalbtuvų išdirbėjai pataria vartoti Rinso del saugumo. Išsandyk Rinso sekantį skalbimo dieną!

Gvarantuotas išdirbėjas LUX Lever Bros. Co., Cambridge, Mass.

Tai granuliuotas muilas, kuris padaro skalbinius baltesniais

IDOMIOS ŽINIOS.

KAIP MAKSIMUI GORKIJUI ISMUŠĖ SŌNKAULI.

Žinomas rusų rašytojas Maksim Gorkij gyvena Italijoje, nes serga plaučių liga.

Neseniai jį aplankė rašytojas Leonovas. Tarp kitko jis papasakojo iš Gorkio lūpų girdėtą istoriją apie tai, kaip garsus rašytojas nustojo vieno savo plaučio.

"Aš turiu atkrėtusį plaučių!" pasakė Gorkij.

Ir jis papasakojo istoriją. Kadaise, jaunatvėje Gorkij atėjo į kaimą Kandibovką. Tuo laiku Kandibovkoje vienas vyras "mokė" savo žmoną ištikimybės. Mokslo priemonės buvusios vadeles, baltai, baslis ir panašūs įrankiai. Paskui "pamoka" buvo perkelta iš uždaro buto į gryną orą. Čia vyras priėjo žmoną už rankos prie pakinkto arklio pavalkų, sėdo į ratus ir išvažiavo į lauką, ragindamas botagu ir arkli, kaip tik priveisti tų musių, kurios jį sunaikina.

Ir štai Gorkij pamatė, kaip vyrelis išvedė nuogą ir sukrūvintą savo žmoną ir pradėjo ją kinkyti. Didelė minia žiūrėjo į tą sceną ir visiems buvo linksma. Čia gi stovėjo ir popas.

—Na, aš jam ir sakau—papasakoja Gorkij: "Ką jūs, tėveli, ramiai žiūrite?"

O jis tik šypsojosi. Čia aš, kukliai prisipažino Gorkij, neišlaikiau ir drožiau, vadinau, tėveliui į ausį!

Tuomet visas kaimas šoko mušti Gorkij. Mušė ilgai. Mušė rankomis, spardė ir visokiais kasdieninio namų vartojimo daiktais dauzė. Paskui, matydami, kad Gorkij jau nebealsuoja ir laikydami jį jau užmuštu, įvertė į ratus, nuvežė ir išvertė balon. Balos drėgnumas atgavino Gorkij. Jis prišliaužė iki kelio, o iš ten kažkas nuvežė jį ligoninėn. Vėliau pasirodė, kad vienas plautis likviduotas.

MAZIAU APSIVEDIŲ, DAUGIAU PERSISKYRIMŲ.

Washingtono žiniomis, 1926 metais Jungt. Valstijose buvo 1,202,079 apsiavedimų, o metai prieš tai apsiavedimų buvo 1,183,334. Nors paviršium žiūrint apsiavedimų skaičius per tuos metus padidėjo, proporcingai imant jisai nupuolet, nes jis pakilo vos tik 1.2 procento, kuomet gyventojų skaičius tuo pačiu laiku pakilo 1.5 procento.

Persiskirimų 1926 metais buvo 180,868, tuo tarpu kai 1925 metais jų buvo 175,449. Vadinais, persiskirimų skaičius pakilo per metus 3.1 procento, gi apsiavedimų tikėtai 1.2 procento. Tas parodo, kad šeimynos ryšiai kas sykis darosi vis palaidesni ir persiskirimų skaičius auga greičiau, negu apsiavedimų skaičius.

SNIPAS PASMERKTAS VISAM AMŽIUI KALEJIMAN.

Tulas laikas atgal Marylando valstijos prohibicijos snipas Walters nušovė savo viršininką Stotlerį, su kuriuo jisai buvo išvykęs į kalnų neva mumsainierių gaudyt. Dabar buvo nagrinėjama jo byla. Prie kaltės Walters pripažino, bet teisinis, kad jisai nušovęs savo viršininką gindamas savo gyvybę, nes anas jau buvo betraukęs savo revolverį. Priešauktųjų suolas pripažino Waltersą kaltu pirmo laipsnio žmogžudystėje, tačiau be mirties bausmės. Tuo būdu sekanti bausmė jam liko amžinas kalėjimas.

MASKVOJE IR UBAGAI TURI SAVO SOVIETA.

"New York Times" korespondentas praneša iš Maskvos, kad dabartiniu laiku tenai esą 8,000 organizuotų ubagų, kurie turi savo Sovietą ir komisarų. Nors oficialiai Maskvoje ubagauti esą uždrausta, tačiau šitie profesionaliai ubagai darosi nebologą pragyvenimą ir niekas jų neklaidas. Daugiausia ubagų esą iš Kalugos gubernijos, kur daugelis jų turi palikę savo ukius.

MIRĖ NUO KATĖS IKANDIMO.

Panamos mieste nuo katės ikandimo mirė Wayne Banton, 24 metų amžiaus vyras, kuris dirbo prie Panamos Kanalo. Tris savaites atgal katė įkando jam į kairiąją ranką. Užsikrėtė kraujas, skauduliai prasimūšė apie alkūnę, ligonį suėmė konvulsijos ir jis buvo nuvežtas ligonbutin, kur darant operaciją jisai neteko sąmonės ir daugiau jau nebeatsigavo.

UZ 40 METŲ NEW-YORKAS SUGRIUSIAS.

Už 40 metų pradės griuti visi New Yorke ir kitų Amerikos miestų dangarėžiai, pasakė Anglijos architektas Sir Edwin Lutyens. Priežastis esanti tame, kad dangurkiai statomi iš plieno, kuriam duodama tikrai vienas "coatas" malenos, o paskui tie plieno rėmai apliejami cementu. Per cementą oras įeina ir plienas pradeda rudyti. Per 40 metų gali surudyti stori plieno balkiai, o syki balkiai supus, namai turės griuti.

"CARO SUNUS" SURINKO DAUG PINIGŲ.

Kozmodemjanske (Rusijoje) sovietų žvalgyba (G. P. U.) suėmė apgaviką, kuris pasivadinęs "carevičiu Aleksiu" vaikščiojo tarp žmonių ir rinko pinigus sosto atgavimui. Jį rėmė daugelis popų, kurie tikėję, kad jis ištikrųjų yra caro sunus, išlikęs kokiui tai būdu nuo sušaudymo. Apgavikas esąs 23 metų amžiaus, dailios išvaizdos ir persirengęs į minyską. Tikras jo vardas esąs Aleksandras Savinas. Jis surinkęs tarp kaimiečių daug pinigų.

KOMUNISTŲ RIAUSĖS LĖSAVO PARYŽIUI 500,000 FRANKŲ.

Pereitą vasarą Paryžiaus komunistai buvo įtaisę protestą demonstraciją del Sacco ir Vanzettii nužudymo Amerikoje. Toji demonstracija išsivystė į riaušes, per kurias buvo daužomi langai ir plėšiamos krautuvės. Nukentėję krautuvninkai ir langų savininkai pareikalaavo iš miesto tų nuostolių atlyginimo, nes miesto valdžios pareiga buvo jų turtą apsaugoti. Ir dabar Paryžiaus miesto valdyba nutarė už padarytus nuostolius krautuvninkams užmokėti. Tų nuostolių susidare arti pusės milijono frankų.

4,000 ANGLIAKASIŲ GAUS DAUGIAU ALGOS.

Colorado Fuel & Iron kompanija paskelbė, kad nuo naujų metų ji pakelsi savo mainieriams pietų Coloradoje algas. Apskritai mainierio mokeskis jos kasyklose busiantis \$6.25 dienai, kasrėškia \$1 į dieną daugiau, negu pirma buvo mokama. Šituo pakėlimu naudosis apie 4,000 angliakasių. Vadinais, čia streikieriai jau laimėjo.

Kas skaity ir rašo,
Tas duonos nepraso.

AMERIKOS LIETUVIŲ JUDĖJIMAS

Kas nieko neveikia,
To niekas nepelkia.

PHILADELPHIA, PA.

Draugijos vienyjasi.

Pietinė Philadelphia draugijos pusėj, apie aštuoni metai atgal, prie šv. Kazimiero parapijos priaugo keliolika pašalinių draugijų. Suvaržius imigraciją, tos draugijos sustojo augti ir joms prasidėjo sunkesnis gyvenimas. Draugijų veikėjai, matydami, kad atskirai draugijos negalės išlaikyti, pradėjo raginti draugijas vienyti į daiktą. Bet pirmutinės pilsybos nedavė pageidaujamų vaisių, nes katalikiškos draugijos tuomet bijojo vienyti su laisvomis draugijomis. Tuomet užvis labiausia šv. Mykolo Draugija bijojo Tautiško Kluibo, o kitos šventais vardais draugijos bijojo Nepri gulmingo Kluibo.

Bet visgi tos pilsybos neuėjo veltui. Tautiškos draugijos vienyjosi tarp savęs, o katalikiškos tarp savęs. Galų-gale pietinė pusėj liko dvi draugijos: Lietuvių Tautiškas Pašalinių Kluibas ir šv. Kazimiero Draugija. Kluibas turi virš tūkstančio narių ir nuosavus namus, kurių vienas yra vertas \$90,000.00, o kitas \$15,000.00. Apart šitos nuosavybės, Kluibas dar turi keletą desėtkų tūkstančių pinigų. Gi šv. Kazimiero Draugija turi apie penkis šimtus narių ir apie penkiolika tūkstančių dolerių kapitalą, priskaitant ir tų katalikiškų bendrovių šeris. Šv. Kazimiero Draugystės darbuotojai, matydami, kad Kluibas sparčiai auga turtu ir nariais, pradėjo Kluibui piršti šv. Kazimiero Draugiją. Kaip Kluibo, taip ir šv. Kazimiero Draugijos didžiulia narių nutarė vienyti. Ir dabar, su pradžia 1928 metų, pietinė šio miesto pusėj, išskyrus pora moterų draugijų, pasiliks tik viena didelė lietuvių draugija. Šita draugija turės bent kelis pašalios laipsnius, bus laisva sąžinės atžvilgiu ir todėl joje galės rasti sau vietą kiekvienas geras lietuvis.

Prie Kluibo skaitlingai rasi čia augantis jaunimas. Turime jau ir bokso mylėtojų-amatorių, tokių kaip Lauritis ir Gostautas. Tikimasi, kad Kluibas netrukus įrengs gimnastikos skyrių ir tuo būdu pritrauks dar daugiau čia augančių jaunuolių. Kluibo ateitis užtikrinta. Apie tai nėra reikalo abejoti. Kluibo namai neša gražaus pelno, kaip ir šio, taip ir iš rėndų. Lietuvių Tautiška Svetainė (928 E. Moyamensing Ave.) yra įrengta kuopukiausia. Didelė šokiama salė, bankietams kambarys ir bafinės. Taigi, vienybėje galybė. Tą Philadelphia lietuvių suprato ir įvykdino.

Mikninas.

PHILADELPHIA, PA.

Koks korespondentas, tokios jo ir korespondencijos.

Kaipo "Keleivio" skaitytojas ir jo rėmėjas, aš noriu persergėti "Keleivio" Redakciją nuo tokių korespondentų, kokių yra driskius Geležėlė. Jo korespondencijos puldo laikraščio autoritetą.

Kas gi yra tasai Geležėlė? Tai yra vienas iš Philadelphia driskius, kuris retai kada dirba, vaikščioja apžėlęs, plaukų gal nėra kirpęs per pastaruosius tris metus — žodžiu sakant, tai tikra kapucino muka.

Geležėlės raštuose toks pat jovalas, kaip ir jo ypatingame apsiėjime. Štai "Keleivio" No. 1 tilpo dvi jo korespondencijos. Matant savo akimis tą veikimą, apie kurį jis aprašo ir skaitant jo korespondencijas, matosi di-

delis melas. Tose savo korespondencijose jis neteisingai aprašo perstatymą, prakalbą ir Rep. Kluibą. Aš esu bepartyvis, lankausi visų partijų rengimuose ir visuomet įvertinu gerus darbus, nepaisant kas juos atlieka. Kaslink perstatymo "Grigučio," turiu pasakyti, kad perstatymas išėjo gana gerai, nes jį lėšė Lyros Choras. O reikia teisybę pasakyti, kad šis choras šiuo tarpu Philadelphia yra vienas iš tvirčiausių dailės srityje. Teisybė, šita chora kontroliuoja komunistai, bet kas gi kaltas, kad kitos srovės yra neveiklios ir neįstengia suorganizuoti ir palaikyti choro. Publikos "Grigučio" perstatyme buvo apie 500 — tai nemažai, nes šiuo laiku kitų srovių rengimuose nei tiek publikos neatsilanko.

Kaslink prakalbų Geležėlė irgi neteisybę parąšė, nes prakalbose buvo apie 300 žmonių. O kad kalbėtojai neapsiėjo be kritikos, tai jau šiandien tokia mada. Kitų srovių kalbėtojai irgi be kritikos neapsieina (Reikia atskirti kritiką nuo šmeižtų. Komunistų kalbėtojai tankiausia ne kritikuoja, o vien tik šmeižia kitų srovių veikėjus. — Red.).

Dabar kaslink Republikonų Kluibo, apie kurį Geležėlė rašo. Bešališkai žiurint, reikia štai kas pasakyti: Republikonų Kluibas stovi ant tvirtų pamatų. Narių turi virš 500 ir kapitalo \$17,000 pinigais ir \$8,000 vertės namų. Komunistai šitą Kluibą kontroliuoja todėl, kad didžiulia jo narių jiems pritaria. O pritaria todėl, kad Kluibo reikalus jie veda ne taip blogai, kaip Geležėlė aprašo.

Iš šitų nurodymų galite spręsti, ant kiek Geležėlė yra teisingas. Savo melais jis komunistų pozicijas tik sustiprina.

Geri korespondentai laikraščiai daug pagelbsti, bet prasti — tik pakenkia.

J. Morkunas.

KENOSHA, WIS.

Kupreio prakalbos.

Sausio 2 d. čia įvyko Kupreio prakalbos. Publikos atsilankė vidutiniškai. Buvo visokių pakraipų žmonių, o jų tarpe matėsi ir vietos lietuvių klebonas.

Kalbėtojui pradėjus aiškinti apie Rusijos "rojų," keli komunistai pradėjo kaip žiogai šokinėti. Mat, teisybė jiems nepatinka. Kupreio sako: "Komunistai skelbia, kad Rusiją valdo darbininkai. Bet tai neteisybė. Jeigu darbininkai valdytų, tai ar jie būtų ant tiek kvaivi, kad sau už sunkius darbus skirtų tik po 30 rublių ir mėnesį, o komisarams po 150 ir 200 rublių mėnesį."

Po prakalbų buvo duodami klausimai. Vienas katalikas atsistojo pasakė, kad Kupreio iškelė viešum daug teisybės apie Rusiją. Toliaus pakilo net trys komunistai, kurie sykiu bandė duoti klausimus kalbėtojui, bet kalbėtojas juos sustabdė ir paprašė, kad klausimus duotų po vieną. Vienas mažas komunistukas, kuris sveria 90 svarų ir turi 90 plaukų ant galvos, pakilęs pradėjo šaukti, kad jis turįs net 7 klausimus. Kuomet jam buvo leista klausyti, tai jis pradėjo girti Rusijos gyvenimą. "Jeigu ten gera, tai kodėl nevažiuoji?" — pastebėjo kalbėtojas. "Aš čia turiu gerą darbą, todėl ir nevažiuoju" — atkiro komunistukas. Pasirodo, kad komunistai yra melagiai: kitiems gi-

Aukštas, Nesimainantis Gerumas

La Touraine Coffee

Jums patartina pasirinkt geriausią

DETROIT, MICH.

Bedarbė ir kitos bėdos.

Šiuo mieste senberniai neskaityto laikraščiai, bet visą liuosą laiką praleidžia su kumutėmis prie svaigalų.

Per naktį baliavoja, o ant rytojaus skundžiasi, kad galvą skauda ir pinigų neturi. Gal but niekur tiek butlerių nėra, kaip Detroit. Prie ko jie visdomeną prives, bangu ir pamislyti.

Parapijonas.

UTICA, N. Y.

Parapijonai apkarė savo kunigui teises.

Sausio 8 d., 2 val. po pietų buvo metinis šv. Jurgio parapijos susirinkimas. Kadangi tarpe parapijonų buvo geras sutarimas, tai kunigėlis mažai gavo giliuot. Buvo įnešta, kad reikia panaikinti salimus klebonijoj. Kunigas beveik verdamas pradėjo rėkti, kad salimus pasilikty. Nutarta palikti, kaip ir buvo. Toliau tapo įnešta, kad būtų išrinktas komitetas rinkti desimtukams šventadieniais ir kad kunigas turėtų pinigų negauti. Nors kunigas ir šitai įnešimui priešinosi, bet jis buvo priimtas vienbalsiai. Dar toliau buvo nutarta, kad už kapus pinigai būtų atiduoti parapijai, o ne kunigui. Šitas tarimas kunigo jausmus visiškai užgavo ir jis pradėjo grąsinti parapijonams, kad važiuosius pas vyskupą su skundu. Bet parapijonai kunigo grąšinimui neįsisigando ir jam į akis pasakė: "Gali važiuoti, bet pas vyskupą turėsi ir gyvenyti, mes tavęs neįeisiosime." Kunigas, išgirdęs šitokius žodžius, pasiėmė kepurę ir movė per duris laukan. Parapijonai užbaigė susirinkimą ir be kunigo.

Grudžio 11 d. garsys aplankė Petrą ir Oną Uzdavinį ir paliko jiems brangų "prezentą" — sunelį, kurį tėvai pakrikštino Petruku. Linkiu sveikatos ir laimės mažam svečiui.

Zinių Rinkėjas.

AKRON, OHIO.

Vieton algos — juodas akis uždėjo.

M. J. — is patrauktas teisman už neuzmokejimą darbininkui algos. Tasai darbininkas dirbo pas jį du mėnesius ir kuomet pas darbdavį paprašė algos, tai tas darbininkui juodas akis uždėjo. Tai šitai M. J. — is užmokejimo savo darbininkui už darbą, dar gi pusbroliai. Sar-mata!

Zmogus.

DETROIT, MICH.

Bedarbė ir kitos bėdos.

Šiuo mieste senberniai neskaityto laikraščiai, bet visą liuosą laiką praleidžia su kumutėmis prie svaigalų.

Per naktį baliavoja, o ant rytojaus skundžiasi, kad galvą skauda ir pinigų neturi. Gal but niekur tiek butlerių nėra, kaip Detroit. Prie ko jie visdomeną prives, bangu ir pamislyti.

Parapijonas.

UTICA, N. Y.

Parapijonai apkarė savo kunigui teises.

Sausio 8 d., 2 val. po pietų buvo metinis šv. Jurgio parapijos susirinkimas. Kadangi tarpe parapijonų buvo geras sutarimas, tai kunigėlis mažai gavo giliuot. Buvo įnešta, kad reikia panaikinti salimus klebonijoj. Kunigas beveik verdamas pradėjo rėkti, kad salimus pasilikty. Nutarta palikti, kaip ir buvo. Toliau tapo įnešta, kad būtų išrinktas komitetas rinkti desimtukams šventadieniais ir kad kunigas turėtų pinigų negauti. Nors kunigas ir šitai įnešimui priešinosi, bet jis buvo priimtas vienbalsiai. Dar toliau buvo nutarta, kad už kapus pinigai būtų atiduoti parapijai, o ne kunigui. Šitas tarimas kunigo jausmus visiškai užgavo ir jis pradėjo grąsinti parapijonams, kad važiuosius pas vyskupą su skundu. Bet parapijonai kunigo grąšinimui neįsisigando ir jam į akis pasakė: "Gali važiuoti, bet pas vyskupą turėsi ir gyvenyti, mes tavęs neįeisiosime." Kunigas, išgirdęs šitokius žodžius, pasiėmė kepurę ir movė per duris laukan. Parapijonai užbaigė susirinkimą ir be kunigo.

Grudžio 11 d. garsys aplankė Petrą ir Oną Uzdavinį ir paliko jiems brangų "prezentą" — sunelį, kurį tėvai pakrikštino Petruku. Linkiu sveikatos ir laimės mažam svečiui.

Zinių Rinkėjas.

AKRON, OHIO.

Vieton algos — juodas akis uždėjo.

M. J. — is patrauktas teisman už neuzmokejimą darbininkui algos. Tasai darbininkas dirbo pas jį du mėnesius ir kuomet pas darbdavį paprašė algos, tai tas darbininkui juodas akis uždėjo. Tai šitai M. J. — is užmokejimo savo darbininkui už darbą, dar gi pusbroliai. Sar-mata!

Zmogus.

garsinasi laikraščiuose. Tokie tik dolerius gauda.

Lietuvių Kluibas gyvuoja gerai. Vykstantiems į Montrealą amerikiečiams patarti tenai užėiti. Gausite Kanados gėrimo ir lietuviškų kopustų. Kluibas randasi po numeriu 1165-1167 St. Catherine st. East. Tenai galima gauti patarimų ir nurodymų.

Darbai čia eina prastai. Rubų siuvimo dirbtuvės randasi žydų ir italų rankose, taip kaip ir Bostone. Mokėstis maža, o darbo valandos ilgos, dirba nuo 9 iki 10 valandų į dieną. Atvažiavusiems iš Lietuvos sunku darbą gauti. Merginoms da lengviau, bet vyrams didelis vargas. Katalikių merginų dabar neįleidžia, turi užsirašyti evangelistėmis, tai tik tada gali įvažiuoti. Mat, valdžia nenori, kad privistų per daug katalikų.

Montreale Buvęs.

LAWRENCE, MASS.

Iš Lietuvių Ukėsų Kluibo darbuotės.

Sausio 8 d. S. ir P. Puidokai, Lietuvių Ukėsų Kluibo gaspadoriai, buvo surengę puikius pietus senam ir naujam Kluibo komitetui. Pietus prasidėjo 3 val. Laikę pietų buvo ir prakalbų. Pirmiausia kalbėjo senas Kluibo pirmininkas J. Savinčius. Pabaigęs kalbėti senasis pirmininkas perstatė naujai išrinktą pirmininką J. Urboną. Naujasis pirmininkas pirmiausia padėkavojo Puidokams už toki puikų parengimą, o paskui kalbėjo kaslink Lietuvių Ukėsų Kluibo gerovės. Draugas Urbonas ypač daug atydos atkreipė linkui čia augančių mūsų jaunimo, kuris reikalinga patraukti prie Lietuvių Ukėsų Kluibo, kad veliaus galėtų užimti tėvų vietas. Ant galo drg. Urbonas trumpai apipasačio Kluibo istoriją, kaip jis susitvėrė, vystėsi ir kaip šiandien stovi. Pažymėtina yra tas, kad šiandien Kluibas turi puikų namą su dideliu smotu žemės ir bankuose turi virš \$9,000.

Vėliau buvo paprašyta, kad visi komiteto nariai ir svečiai pasakytų po prakalbę. Kalbėjo visi ir, reikia pripažinti, visų kalbos buvo rimtos. Visi džiaugėsi, kad Kluibas įsigyjo tokį puikų namą ir dabar vietos lietuviams nereikia vaikščioti po svetimus kampus.

Aš manau, nepadarysiu klaidos, jeigu pasakysiu, jog Lawrence'o lietuvių kolonijai didesnes lietuvių kolonijas, kaip tai Bostoną, Worcesterį ir kitas. Lawrence'o džiaugti netik Kluibo namu, o ir kempėmis, kurių yra net trys. Lawrence'o lietuvių ne-

miega, o darbuojasi, todėl ir gali pasidžiaugti savo darbo vaisiais. Lawrence'uje nėra to nedėdienio, kad nebūtų kokio parengimo žiemos ar vasaros laiku.

Tariu širdingą ačiū gerb. Puidokams už parengimą tokio gražaus pokylio, laike kurio tiek daug išsikalbėta ir įgauta daugiau energijos tolimesniam darbui.

Vienas iš dalyvavusių.

MONTREAL, CANADA.

Vieton artimo meilės — neapykantą skelbia.

Jau visiems amerikiečiams yra žinoma, kad Montreale gyvuoja šv. Kazimiero parapija. Po kunigo Deksniaus prasišalinimo, į šią parapiją atvyko iš Lietuvos kun. Jurgis Šimkus. Šis kunigas, vieton artimo meilės, kurią Kristus skelbė, piodo vienus žmones prieš kitus. Beveik nėra to pamokslas, kad jis neišniekintų tų žmonių, kurie skaito "Keleivį" ir "Naujienas." Jis tiesiog ragina šeimininkes nelaikyti ant kvatieros (burdo) keleviečių ir naujieniečių. Ar tai padoru šitai elgtis Kristaus mokslo skelbėjui?

Neseniai per pamokslą paskelbė savo avelėms, kad jis eisias po stubas dolerių žvejoj. Vieną vakarą jis aplankė ir tą stubą, kurioje aš gyvenau. Vos tik įkėlė koją į stubą, tuojau klausia šeimininkę: "O svetimų ar laikot?" — "Laikom" — sako šeimininkė. — "Ar skaito 'Keleivį'?" — "Skaity." — "O į bažnyčią ar eina?" — "Nežinau."

Po šito perklausinėjimo kunigas tuojau išsitraukė knygutę iš kišenius ir užrašė mano vardą ir pavardę. Ką jis su manim darys — nežinau. Gal gyvą pasiųs į savo pragarą.

Jeigu šitas kunigėlis ir toliau piudys ir erzins lietuvių, tai jam pačiam gali būti striukai.

Ex-parapijonas.

BALTIMORE, MD.

Draus banditas.

Sausio 5 d., apie 3-čią valandą po pietų, vagis įlindo į Kačinskio namą, ant Herkimer gatvės. Namie tuo laiku buvo Kačinskio dukte Marjutė, 15 metų mergaitė. Banditas pagriebęs mergaitę surišo, suvaržė taip, kad mergaitė negalėjo nei pasijudinti. Veidą mergaitės apvyniojo abrusu. Tada banditas pradėjo kraustyti namus. Komodėje buvo virš šimto dolerių pinigų, bet banditas susėjo pagriebti tik 20 dolerių pinigų ir kiek rubų, o kitus rubus buvo susirišęs neštis, bet matomai nespėjo. Kačinskutis pargrįžęs iš mokyklos išgązdino vagį ir vagis pabėgo. Kačinskutis rado seserį surištą ir ant sofos paguldytą. Mergaitė iš išgąsčio buvo be sąmonės. Vaikas šlubas, bet šiaip taip nuėjo ir kaimynus pakvietė. Atėję kaimynai paliosavo mergaitę. Kačinskai abudu buvo dirbtuvėje. Gydytojas sako, kad mergaitė labai išgąsdinta ir jai reikalinga gydytojo priežiūra per porą savaičių.

Baltimorietis.

NASLAICIAI SUKILŲ KATALIKŲ PRIEGLAUDOJ.

Montevideo mieste, Urugvaj'aus respublikoje, vienoj katalikų prieglaudoj sukilo našlaiciai. Buvo nusisūti keli policinai riaušems numalšinti, bet vaikai policinams nuginklavo ir apdraskė juos. Tik pribuvus daugiau policijos maištas buvo numalšintas. Turbut žiauriai jie buvo tenai vaishinami, jeigu priėjo prie šitokio sukilimo.

PORTAGE, PA.

Iš angliakasių kovos lauko.

Sausio 9 d. Soman Shaf Coal Co. pradėjo operuoti kasyklas su vietiniais streiklaužiais. Mat, šita kompanija jau per kelis mėnesius turėjo savo agentus tarpe vietos angliakasių. Šitie agentai ardė angliakasių vienybę ir ragino angliakasius eiti į darbą ant "open shop" sistemos.

Soman Shaf Coal Co. manė, kad angliakasiai jau užtektinai yra įvarginti ir tik reikia susvilpti, o angliakasiai tuojau subėgs į darbą, nepaisydami unijos išstatytų sąlygų. Bet apsiriko.

Portage apeliinkėj yra net 3 anglių kompanijos: Soman Shaf Coal Co., Beachley Coal Co. ir Forge Mining Coal Co. Sausio 9 d. visos atidarė savo kasyklas dirbti ant "open shop" sistemos. Angliakasiams niekas daugiau neliko, kaip tik eiti pikietauti visas tris kasyklas. Apie 5 val. ryte angliakasiai jau ėmė rinktis apie kasyklas ant pikietų. Apie pusę po penkių prie Soman kasyklų jau buvo susirinkę apie 200 angliakasių. Prieš sėdą valandą atvažiavo vienas automobilis valstijos kazokų. Automobilis sustojo ties kasyklų ofisu, o kazokai iššokė iš automobilio puolėsi daužyti angliakasius. Mat, Cambria pavieto šerifo yra išduotas įsakymas, kad ant pikietų linijos nevalia buti dviejų žmonių kruvoj, o vienas nuo kito turi but 50 žingsnių atstu. Kadangi vienoj vietoj stovėjo kruvoj apie 14 žmonių, tai kazokai ir puolė ant to burio. Angliakasiai leidosi bėgti. Tris angliakasiai, kurie nespėjo pabėgti, gavo paragauti kazokiškų lazdu.

Po šitam kazokų užpuolmui angliakasiai susirinko ant vieškelio. Potam atvažiavo dar keturi kazokai. Taigi iš viso čia turime jau aštuonis kazokus, kurie bile minutą yra pasirengę pralieti angliakasių kraują.

I Soman Shaf Co. kasyklas 9 d. sausio nuėjo streiklaužiai tik tris išgamos. Suprantama, su trimis streiklaužiais tris kasyklas negalėjo operuoti, vienok kasyklų švilpukai švilpė ryte ir vakare. O Beachley Coal Co. ir Forge Mining Coal Co. kasyklas niekas tą dieną neįstrebaužiauti.

Daugelis Portagės gyventojų nežinojo kas yra kazokai, kol nepamatė jų žiaurumo. Ypač jaunimas manė, kad kazokai yra darbininkų draugai. Bet dabar pamatė visai ką kitą. Visi Portagės gyventojai kazokų žiaurumui labai pasipiktino. Nėgana, kad kazokai daužo darbininkų galvas ties kasyklo-mis, bet Soman Shaf Coal Co. keturis kazokus apgyvendino pačiame Portagės miestelyje, Portage Inn Hotel. Kompanija norėjo, kad šitie kazokai pataliuotų miestelio gatves. Bet Portagės gyventojai prieš tai užprotestavo. Bury žmonių nuėjo pas miestelio gaspadorių su reikalavimu, kad jis kazokų neįsileistų. Ir gaspadorius palaikė darbininkų pusę. Sausio 10 d. jis prisiekdino 18 piliiečių buti miestelio tvarkdariais-policijantais, kol streikas bus užbaigtas. Tada prisiekinčių piliiečių yra ir du lietuviai — J. Razukas ir P. Kaitis.

Portagės gyventojai visas pastangas deda, kad apsaugojus miestelį nuo "open shop" sistemos, nes šis miestelis yra unijinis jau per 27 metus.

Pasaulio Vergas.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Maikie, aš mačiau, kad tu ir vėl buvai ant cicielių mitingo.

—O kodėl gi aš negalėčiau tenai būti?

—Kodėl? Žinai, kad cicielistai bedieviai ir šventas tėvas Leonas XIII savo apaštališkoji gromatoj juos prakeikė.

—Tas, tėve, kaip tik ir parodo, kad socialistai yra geri žmonės.

—Ar tu pašėlai, Maikie, ar ką, kad tu taip šneki?

—Visai ne, tėve. Popiežius yra reaktijos šalininkas, todėl jeigu jis ką peikia, tai žinok, kad tas yra geras žmogus.

—Maikie, tu kalbi kaip tikras parmazonas. Argi tu nežinai, kad šitaip kalbėdamas tu niekini patį Kristų?

—Kokių būdu?

—Ogi tokiu, kad šventas tėvas yra Kristus paliktas vietininkas.

—Klysti, tėve. Kristus ir Romos bažnyčios popiežius, tai du priešingi daiktai — kaip priešingi, kaip žemės asigaliai.

—Orait, Maikie, išvyrozyk, kokių spasbu tu gali šitoki palyginimą daryti.

—Visų pirma, tėve, Kristus buvo skriaudžiamu užtarėjas. Biznierių jisai bota-gu išvijo iš bažnyčios. Ir pats Kristus turėjo nekrovę. Jis net namų neturėjo. Gyveno didžiausiam skurde. O kaip popiežius gyvena? Aukštuose rumuose sėdi, desėtkai tarnų ir žandarų prie jo durų stovi, turtams savo galo jis nežino, ir jam vis da negana. Reikalauja, kad Italijos valdžia duotų jam žemės savo valstybėje įkurti. Didėsio godumo ant turto ir valdžios negali jau nei būti.

—Stap, Maikie! Ant švento tėvo kalbėti taip nevalia.

—Palauk, tėve, čia da neviskas. Kristus skelbė nuolankumą, ir duodamas pavyzdį pats savo mokiniams kijas numazgojo. O ar popiežius daro ką nors panašaus? Ne, tėve, kas nori prie jo prieiti, tas turi šliaužti ke-liaklupsčias, o prišliaužęs turi da į pantaplį jam pabu-čiuoti. Juk ir tavo Voldemaras turėjo jam į šliurę pakštelėt. Taigi tu matai, tėve, kad tarp popiežiaus ir Kristaus nėra mažiausio panašumo. Kristus buvo beturčių draugas, o popiežius despotų laimintojas. Kristus smerkė ginklus, o popiežius gyvena apsislatus ginkluota gvardija. Kristus buvo nužemintas visų tarnas, o popiežius pasi-

putęs ir puikybės pilnas oligarchas. Ir jeigu Kristus dabar ateitų ant žemės ir pradėtų skelbti tą patį mokslą, kurį jis skelbė seniaus, tai popiežius pirmutinis jį prakeiktų.

—Gerai, Maikie, bet kodėl gi tu nieko nepasakai apie socialistus, kurie svietą buntavoja.

—Socialistai, tėve, svieto „nebuntavoja.“ Jie tik moki-na darbininkus kovoti už savo teises. O kovoti reikia, nes be kovos šiame pasaulyje nieko negausi. Juk ir popiežiaus kunigai Meksikoje kovojo, kada valdžia uždraudė jiems biznį iš tikėjimo daryti.

—Kam tu, Maikie, vis kunigus iksi. Kalbėjime tik apie socialistus.

—Gerai, tėve, jei tau socialistai geriau patinka, tai eik šen, aš prirašysiu tave prie socialistų kuopos.

—Noser, Maikie, aš savo dušios velniui neparduosiu.

—Socialistai, tėve, su velniu neturi jokių reikalų. Tik kunigai ant velnio jodinėja.

—Maikie, tu šiandien pasiutęs. Aš bijausi ilgiau su tavim būti. Eisiu sukalbėti ražančių, kad panelė švenčiausia apšviestų tavo razumą.

—Laimingos kelionės, tėve. Tik neužmik ražančių kalbėdamas, nes panelė švenčiausiai nusibos klausytis ir iš tavo maldos nieko neišeis.

TRUMPOS ŽINELĖS.

PERKUNAS UŽMUŠA 5 ŽMONES IS MILIONO.

Magazinas „Liberty“ sako, kad Amerikoje kas metai perkunas užmuša 5 žmones iš kiekvieno milijono.

BATU DIRBTUVĖ KRAU- STOŠI IS HAVERHILLIO.

Haverhill, Mass. — Ayer & William Shoe Co. čia paskelbė, kad ji kels savo čėverky dirbtuvę iš čia į Manchesterį, N. H. „Joje dirbsia tenai 300 darbininkų.“

DORPATE SPROGO FABRIKAS.

„Eltos“ žiniomis, Dorpate (Estijoje) įvykus sprogimui, sunaikintos chemijos dirbtuvės „Helios.“ 8 darbininkai užmušti. Jų lavonai sudras-apslatus ginkluota gvardija. Kristus buvo nužemintas visų tarnas, o popiežius pasi-

ZMONIŲ PASAKOJIMAI APIE BAISIUS DAIKTUS

Kaip dvarininkas po savo mirties vaikščiojo.

Lietuvoje iš senų laikų yra užsilikusių daug mįslių, patarlių, pasakojimų ir šiaip visokių padavimų. Visų tų dalykų mūsų jaunesnioji karta jau nemoka. Tik seneliai moka gražiai papasakoti, pa-juokauti, ballesnius pagas-dinti įvairiais baisumais.

Mūsų senukai žino vietų, kur sitemus žmogui baisu praieiti, nes tenai vaidin-davosi. Ypač baisios vietos bu-vo seni kapai, miškai, pirtys, linaminės. Piktosios dvasios pasiversdavusios į jautį, avį ar šiaip į kokią smėklą, gas-dindavusios žmones ir daug kitokių pinklių dariusios.

Per apyptę senuose ka-puose dalgius kaldavo, de-juodavo žmogaus balsu, ver-šiu bliadavo.

Žmonės būvę gasdinami visokiaisiais būdais, kad tik jie labiau bijotų.

Kad išsigelbėtų „piktų dvasių“, žmonės užpirkdavę misias, kalbėdavę ražančius, duodavę pašventinti namus, bet tas viskas mažai tepadė-davė, tik kunigai pasinaudo-davo.

Čia aš noriu papasakoti apie dar ir šiandien minimą vieną dvarininką vaiduoklį.

Vilkaviškio apskrityje yra Paražnių giraitė. Už giraitės Keturkaimio dvaras. Tame lvere gyvenęs ponas Leng-vinas. Gyvenęs labai gerai, lvaras visa ko būvęs perte-gęs. Gyvulių, padarų — nie-ko ponui netrūko. Lengvinas-čo panorėdavo, pinigų, ar gyvulių, tuoj po nakčiai bu-lavo. Stebėdavosi jo kume-liai, stebėdavosi ir kaimy-nai.

Kaip žmonės dar ir dabar pasakoja, ponas Lengvinas būvęs „piktųjų dvasių apšes-as“, joms, būvęs pasirašęs. Pasirašyti važinėdavęs į Vo-kietiją, į Karaliaučius. Grįž-davęs namo — po kelių mė-nių, labai nuvargęs, nukan-kintas. Vaziuodavęs kasmet. Ką jis ten Karaliaučiuje veik-lavęs, niekas nežinodavęs.

Dar žmonės pasakojo, kad turtus, auksą, sidabrą jam nešdavęs naktimis aitvaras, laumės suverpdavusios nak-timis verpalus, o kitos piktos dvasios kitus darbus dirbdavusios.

Prieš mirtį ponas Lengvi-nas pasistatė Paražnių girai-tėje nedidelę koplytelę su sklepu. Numiręs jis būvęs palaidotas tame koplytelės sklepe. Palaidotas buvo la-bai iškilmingai. Apie jo mir-tį žinojo visa apyptė.

Kiek laiko po laidotavų žmonės pastebėjo, kad pon-as Lengvinas pasirodė dar-čia į savo dvarą. Pereidavęs per tvartus, kluonus ir vėl grįždavęs į koplyčaitės skle-pą dienavoti.

Numirėlių matydavę vaik-ščiogant ne tik dvaro darbi-ninkai, bet ir tolimesnieji. Jokios durys ir užraktai vai-duokliui nelaikydavę — per viską jis eidavęs kiurairi. Žmonėms jis nieko nedary-davęs. Bet kai jis kasnak-t vaikščiodavęs, tai žmonės taip įsigasdinę, kad bijoda-vę praieiti ne tik pro dvarą, bet ir per dvaro lauką pereiti. Darbininkai iš dvaro pra-dėję bėgti. Iš baimės ne vie-nas žmogus gavęs ligą, o ki-tas ir mūmėg.

Visokių prfemonių būvę imtasi vaiduokliui nuramin-ti, bet niekas negelbėjo. Tik pagaliau dvasiškiam pata-riant, Lengvinui grabe nu-kirtę galvą ir padėję tarpe kojų. Tarpe kojų galvą dėję todėl, kad negyvis gulėda-mas nepasiektų žmonių užsėdėti ant pečių.

Nuo to laiko, kai mūmė-galvą, ponas Lengvinas dau-giau nesivaidinęs, daugiau į dvarą neparėjęs.

Garsi Lengvinų koplytelė per karą buvo sugriauta. Li-ko tik sklepas, kuriame pro skyle buvo matyti keturi grabai. Kuris iš jų buvo Len-gvino grabas, žmonės neži-nojo. Koplytelės gentys dau-giau neatstatė, tik didelį ka-pą ant sklepo sutaisė.

Paslaptingi dejavimai.

Ties Slabady sodžium (Šakių apskr., Bubielių vl.) už kokių pusantro kilometro į vasaros rytus anapus Šešupės yra nedidelis Grigaičių miškelis. Anksčiau jis pri-klausė Grigaičių dvarui, o dabar yra valdžios žinioje.

Ten pat prie Šešupės yra du aukšti, sulęg medžių viršū-nėmis, kalneliai. Iš vieno jų krašto yra nedidelė švind-rais apaugusi, nešvari vandeniu pasrūvusi, plynelė. Toliau nuo giraitės yra ir mažesnių kalnelių lyg žmo-gaus ranka supiltų.

Anot senų žmonių, šitie kalneliai senesniais laikais yra daug ko matę. Už tų kal-nelių per lenkmetį slapstęsis sukilėlių vadas Škomskis.

Dar nelabai senai toje vie-toje žmonės girdėdavę de-ja-vimą žmogaus balsu. De-ja-vimas atsikartodavęs kasmet pavasarį, Šešupę daugiau patvinus. Dejuodavę, kol Še-supė buvo istvinus ir pašalas eidavo. Kai Šešupė nuslug-davo, tai ir dejavimas baig-davėsis. Dejuoti pradėdavę saulei nusileidus, ir dejuoda-vo taip garšiai, kad keliuose kaimuose būdavę girdėti.

Dar prieš ketverius metus, kada Šešupė buvo aukštai pakilus, vėl pradėjo dejuoti. Atsirado drasulių, kurie ejo „špuko“ į jėskoti. Atėję miš-kelein, iš tikrųjų girdėdavę

vaitojant žmogaus balsu, rodos, čia pat po kojų. Kur tik eidavę, vis po kojų dejuo-davę.

Dar pasakoja žmonės, kad ant tų kalnelių naktimis ma-tydavę didelės šviesas, lyg laužus sukurtus. Tos šviesos būdavusios taip didelės, kad aplinkiniuose kiemuose bu-davę šviesu. Tik šviesa nei-gai trukdavusi.

Daug būdavę drasulių, kurie mėgindavę iširti, kas apie tuos kalnelius darosi, bet niekam nepavykdavę.

Dabar keli metai tų de-ja-vimų jau nebegirdėti. Žmo-nės kas pavasaris sueina ant Šešupės kranto pasiklausyti dejuojančių vaiduoklių, bet jie, rodos, amžinai palaidoti tyli.

P. Nenupietis.

DIDŽIAUSIS PASAULY ŽODYNAS.

Anglijoj baigiamas spaus-dinti jau paskutinis tomas Oxfordo Žodyno, kuris pra-dėta ruošti daugiau kaip 70 metų atgal, ir per visą šitą laiką prie jo dirbo daugiau kaip 1,300 žmonių. Du re-daktorai dirbdami prie jo yra jau mirę. Busią tai di-džiausis žodynas visam pa-sauli.

\$60,000 RUSŲ BALT- GVARDIEČJAMS.

Amerikos Raudonas Kry-zius nusiuntė Tautų Lygos komisijai \$60,000, kad pa-gelbėtų pervežti 3,000 rusų baltgvardiečių iš Turkijos į Argentiją, Korsiką ir kitas šalis. Tai vis Vrangelio ar-mijos likučiai.

DARBININKAS GAUNA \$37,000 UŽ SUZEIDIMĄ.

Vyriausio New Yorko tei-smo teisėjas Young nuspre-dė, kad New Yorko, New Haveno ir Hartfordo gelžke-lio kompanija turi užmokėti darbininkui Steel'ui \$37,000 užtai, kad dirbant jam ant to gelžkelio jam buvo sulaužy-ta nugarą.

Varlės ir Rupuzės.

—Na ir rado ką rašyti, pa-sakys skaitytojas, paskaitęs šio straipsnio antgalį, — apie varles ir rupuzes! Na, dar varlė, kaip varlė, tiek to. Bet rupuzė? Juk doras žmo-gus ir jos pavadinimo neiš-tars, jei bent tik smarkiai įpykęs ir susikolijęs. O čia emė ir laikraštį padėjo! Ot, tau gražiausia!

Nepyk, sveikas! Varlės ir rupuzės — tai gyviai, su ku-riais ūkininkas daugiausia susiduria.

O dabar sakyk, sveikas, ar daug žinai, iš kur ir kaip šitė gyvuliukai atsiranda, kaip jie gyvena, kuo jie min-ta, kaip ilgai gyvena ir, svarbiausia, ar jie tau naudingi, ar ne, ar jie tavo draugai ar priešai?

Tam tikri mokslininkai, vadinami zoologais, ilgus metus tēmija ir tyrinėja gyvulių gyvenimą, ir tai vienas per visą savo gyvenimą ne daug teistiria. Paprastai zo-ologai palieka savo užrašus kitiems. Kiti vėl tyrinėja ir tik tokiu būdu per ilgą dau-gelio žmonių darbą pamažu pavyksta tiesą sužinoti. O tiesą žinoti yra svarbu ne vien tik dėl įdomumo, bet ir dėl naudos. Juk jeigu varlės ir rupuzės būtų žalingos, kaip tat daug kas sako, tada jas reikėtų visomis priemo-nėmis naikinti, nes dėl savo gausingumo jos pridarytų daug žalos (nuostolių). Jei-gu jos yra naudingos, tada vėl kitas dalykas.

Todel, sveikas, nepyk ir nesispiaudyk, kad rašome apie varles bei rupuzes, o kantriai pasiskaityk — pa-matysi, kad nesigailėsi.

Is kur atsiranda varlės?

Pavasari, vos tik atšilus ir snigui bei ledui ištirpus, ba-lose vakarais girdisi kurki-mas. Tai varlių patinai, išlin-

dę iš dumblo ir žemių po žie-mos miego šaukia pateles. Patelės čia pat balose pa-krasčiais leidžia ikrus. Tai panašus į košeliuą, žirnio didumo, rutuliukai, kurių vi-duje matyti juodi taškai. Ne-išmanantieji žmonės sako, buk jie su lietuvių iš debesų iškrinta. Žinoma, tai tušti plepalai. Kiekvienas toks ri-tuliukas — tai varlės kiauš-i-nis. Įdomu, kad patinai ap-veisia kiaušinėlius tik tada, kai patelė juos išleidžia į vandenį. Daug tų kiaušinė-lių suėda žuvis, suėda paukščiai ir kiti gyvuliai. Bet vis tik dalis išlieka, ir po poros savaitių iš jų išsirta vadinamieji buožgalviai. Tai maži nuo pusės colio iki colio ilgio gyvuliukai, su di-delėmis, gero žirnio didumo, galvomis ir ilgomis, pana-šiai, kaip žuvies uodegutė-mis. Po mėnesio-kito tiems buožgalviams pradeda augti kojų tės, uodegutė mažėja ir, pagaliau, visai pranyksta. Po keturių mėnesių iš buož-galvio pasidaroma mažas va-liukė, kuri jau eina gyventi į sausumą. Tiesa, žalios var-lės, vadinamos vandeninė-mis, ir suaugusios gyvena daugiausia vandeny.

Kol iš mažos varliukės iš-auga didelė varlė, praeina bent keli metai.

Kaip gyvena ir kuo minta varlės?

Atlikusi veisimosi parei-gą, pilkoji arba laukinė var-lė išlenda iš vandens į sau-sumą ir daugiau nesirupina savo vaikais. Žalioji arba vandeninė varlė laukosi dau-giausia vandeny, išlenda iš vandens tik tam, kad pasi-rupinti sau maisto.

Varlės minta visokiomis kirmėlėmis, vikrais, slie-kais, musėmis ir vabalais.

Vasarą, vidudienį, kada silta ir saulė kepina, jos sėdi pasislėpusios drėgnuose pa-vėsiuose, o eina medžioti tik-tai į pavakare arba iš ry-to, kol dar rasa nenukrinta. Kirmėles, sliekus, vikšrus ir vabalus varlės rankioja žė-mėje ir tarp žolių, mases ir vabalus jos pasaugoja ant žolių ir gėlių. Čia joms pa-tarnauja jų ilgas limpantis liežuvelis. Kadangi varlių yra labai daug, tai lengva įsivaizduoti, kiek jos išnai-kina visokių kirmėlių, kir-mėlačių, vikšrų, musių, mu-šelių ir visokių vabzdžių. Vis tai aršus ūkininko prie-šai, ir varlės tuos priešus be paliovos naikina, dėl to kad vien tik jais minta.

Iš kitos pusės, varlės jokių nuostolių, jokios žalos ūki-ninkui nepadaro. Jos nega-dina nei javų, nei vaisių, nei grūdų, nei nieko kito. Sunku rasti kitą tokį nekensmingą, visiškai nieku nekaltą gyvu-liuką, kaip varlę.

Rudenį atėjus, kai kir-minai ir vabalai pasislepia, išnyksta, rugsejo-spalių mė-nesį ir varlės įieško sau sau-gios vietos žiemos miegui. Paprastai jos pasislepia ar-ba kurmių ir kitų žvėriukų urvuose, duobėse ir vandeny dumblo. Čia jos gardžiai miega 6—7 mėnesius. Jeigu ir šaltis jas užgriebia — jos nebijo, nes miego laiku gy-vybė jose visai sustoja. Pa-vasariui išaušus, varlės at-bunda, išlenda iš savo lindy-nių ir pradeda aukščia ap-rašytą gyvenimą.

Varlės turi daug priešų, gandrai ir kiti paukščiai, an-tyr ir mažesni žvėriukai no-riai jas gauda. Žalios didelės varlės kai kuriose šalyse val-go ir žmonės.

Iš to, kas čia pasakyta, aišku, kad varlė yra visiškai nekensmingas mekš, nekai-tas gyvulėlis ir didelis ūki-ninko priešas.

Aš niekad nebunu be jų!

Nuo visokių skilvio suiri-mų, praradimo apetito arba užkietėjimo, aš ga-liu rekomenduoti Trine-rio Kartujų Vyną. Aš niekuomet nebunu be jo ir nenorėsiu būti. Mrs. M. B. Milwaukee, Wis.

(Vardas ir adresas ant pareikalavimo.)

Užlaiko Jumis Linksniu

Prašalinant visokius skilvio nesmagumus ir užkietėjimą

Buk linksmas, šviesiomis akimis, pilnas gyvybės ir vikrumo! Praš-link skilvio trubelius ir užkietie-jimą su Trinerio Kartujų Vynu.

Vartok prieš valgį, šis malonus ge-rimas kaip tonikas sušildys jūsų skilvį, sustiprins apetitą, pagelbės virškinimui ir apsaugos jūsų siste-mą nuo užkietėjimo ir nuodų.

Trinerio Kartusis Vynas yra natu-ralis tonikas, padarytas iš grynų

Californijos vynuogių ir kitų gydan-čių šaknų. Todel pagelbsti virški-nimui labai paprastu ir natūraliu būdu, stimuliuojant bėgimą gastriskų syvų. Daug saugiau ir geriau jį vartoti negu kitus kokius į paprotį vedančius skystimus.

Vartokit Trinerio Kartujų Vyną ir bukit viskam tinkamas ir laimingas. Tukstančiai vyrų ir moterų vartoja jį prie valgio. \$1.25 aptiekose.

Trinerio
KARTUSIS
VYNAS

Bandymo
Bonka Dykai

Pasiskiti Jos. Triner Co.,
1333 S. Ashland Ave., Chi-
cago, reikalaujanti sampla-
to DYKAL įdėkite 10c. del
persiuntimo ir supakavimo

Vardas
Adresas
Miestas

KAS GIRDETI LIETUVOJE

Nuo mūsų korespondentų ir iš Lietuvos Laikraščių.)

DIDELĖS MUSTYNES.

Abeliai. (Rokiškio apsk.). Gruodžio 5 d., apie 6 val. vak. užvažiavo į arbatinę pas pil. Stipiną S. gerai pažįstami du broliai Skvernavičiai iš Sniegių kaimo, Rokiškio vals. ir Turkevičius iš Mažeikių kaimo, Abelių val. Pil. Stipinas juos priėmė kaip ir visus. Jiems begeriant arbatą pasirodė arbatinėje pil. Jankauskas iš Abelių val. Tuo momentu kalbami Skvernavičiai puolė p. Jankauską ir krito jį stikline, bet pataikė ne Jankauskui, o pil. Stipinai, kuri veik apsvaigo. Jankauskas paspruko, Skvernavičiai tada puolė Stipiną; tuojaus drožė Juozui Stipinui kibirą su vandeniu į galvą. Kilo lėrmis, subėgo visa šeima. Nuo mušėjų teko pudu į galvą ir Stipino sūnui, kuris norėjo atsilaukioti prieš užpuolikus.

Kilus dar didesniai lėrmiai, užpuolikai paspruko. Po to pasirodė, kad Juozui Stipinui padaryta stiprus kūno sužalojimas su 5 žaizdomis galvoje, ir sūnui Vladui 3 žaizdomis.

Užpuolikai visi sulaikyti ir perduoti Abelių policijai.

VESTUVIŲ PASEKOS.

Gruodžio mėn. pil. Bula-nenkovas Vladas, gvy. Novatrebų kaime, Turzėnų val. nusiskundė policijai, kad jis budamas vestuvėse pas savo giminaitį Reinikovą Evalną, gvy. Marvos kaime su savo dukterimi susipažino su pil. Kuznecovu Jonu. Vestuvėse viskas buvo labai graži, tačiau daug šoko, daug gėrė ir visos įspūdus vestuvių butų palikęs kumpukiusias, bet vienas nemalonus atsitikimas visą šį vestuvių vaizdą išardė. Kuznecovas susipažinęs su B. linksmai leido laiką, bet jam to neužteko, ir jis užsispyrė B. palydėti namo. Jai sutikus Kuznecovas šia proga pasinaudodamas palydint panelę B. išgąsino. Sulaikytas Kuznecovas prisipažino tai padaręs, už ką padėtas kalėjimui ir traukiamas atsakomybėn.

IKI GYVOS GALVOS.

Bonifacas Vaitkevičius tarnavo Lietuvos kariuomenėje eiliniu, buvo įstojes savanoriu. Sugulvojo iš kariuomenės pabėgti. Tada jam pavyko padaryti. Tačiau liko pagautas ir atsidūrė 1921 m. liepos 9 d. kariuomenės teisme. Teismui išėjus pasitarti dėl bausmės paskyrimo, Vaitkevičius nutarė, kad ir iš teismo salės galima išstrukti. Čia pasinaudojęs savo vikrumu ir sargybos žioplumu, įsimašė į žmones ir pabėgo. Kadangi Lietuvoje jam išrodė per ankšta, jis nubėgo Lenkijon ir įstojo lenkų kariuomenėn. Patarlavęs prieš kariuomenę vėl grįžo Lietuvon. Čia jau Vaitkevičius antrą kartą iš kariuomenės teismo nebeistruko, nes gavo ant rankų "žiedus". Kariuomenės teismas, imdamas domėn išdavišką Vaitkevičiaus darbą, paskyrė mirties bausmę. Gruodžio 10 d. Tribunalas peržiūrėjęs jo apeliacijos skundą kariuomenės teismo sprendimą pakeitė iki gyvos galvos kalėjimu.

VILKŲ MEDŽIOKLĖ.

Panemunės miškin urėdas, penkių kaimų gyventojų prašomas, kreipėsi taisyti linos medžioklės draugijon, pradedamas surengti medžioklė, nes, tų piliečių žodžiais, Vaisėdavos miške atsirado labai daug vilkų,

kurie sudaro didelio pavojaus ne tik gyvuliams, bet ir patiems žmonėms.

Norėdama suteikti piliečiams pagalbą, medžioklės draugijos Kauno skyriaus valdyba gruodžio 24 d. surengė medžioklę, laike kuriuos užmuše keletą vilkų.

VAGYSTĖS DAŽNĖJA.

Dvyliai. (Pagėgių apsk.). Naktį iš 12 į 13 d. gruodžio išlaužė vagys į ukinko Šmeilio kiulininką ir pavogė 2 penimių paršų. Policija stropiai ieško vagių, bet ligi šiol susekti jų nepasisekė. Taip jau šiomis dienomis iš neužrakinto staldo vagys išnešė 2 penimis žąsis. Tai pamokinimas kitiems ukininkams labiau pasisaugoti ir geriau užrakinti savo gyvulius.

SULAIKYTAS TARPTAUTINIS NUSIKALTĖS.

Paskutiniu laiku Kaune buvo sulaikytas įtartinas asmuo, kuris pasivadino save Orlovu Nikolaju. Padarius pas jį asmens kratą, nieko nerasta apart Rygos kino teatro bilieto. Remiantis tuo Rygos kriminalinei policijai buvo pasiūsta daktiloskopijos nuospaudos ir jo fotografijos, kurie nustatė, kad Orlovas yra senai įjieskomas nusikaltėlis M. Pranyš. Be to, pasirodė, kad pasivadinęs Orlovas prieš kurį laiką pabėgo iš emigrantų namo, kaipjo nelegaliai perėjęs į Latviją Sovietų sieną. Pasižadinęs Orlovas yra daug sykų baustas už įvairius nusikaltimus — vagystes, išlaužimus, podirbimą dokumentų, o vieną kartą, buvo nuteistas už tai, kad pasiėmė ant savęs kaltę už padarytą nusikaltimą kito asmens. Be to nustatyta, kad pasivadinęs Orlovas buvo teistas ne tik kaip Pranyš, bet keletą kartų buvo teistas ir sėdėjo kalėjime sulig įvairių pavardžių: Albert Kaulin, Ernest Spikerman, Jonas Kalnin, Kruminia ir Masinka. Bendrai jis buvo nubaustas 5 metais, bet jam pavyko pabėgti ir jisai slapstėsi. Dabar jis sulaikytas, padėtas kalėjimui ir bus perduotas Latvijos kriminalinei policijai.

PAKARUOKLIS.

Netoli Aleksandravėlės bažnytkiemio prie Abelių Ežerėnų vieškelio rastas pakaruoklis, kuris pasirodė esąs Mažeika Bronius, iš Ežerėnų miestelio. Pasikori-mo priežastis nežinoma, bet pažįstamieji pasakoja, kad velionis paskutiniu laiku rodė nenormalumo požymių.

SAVIZUDZIAI.

Mariampolė. Gruodžio 16 d. vakare švuri į galvą kėsinosi nusizudyti vietos geležinkelio vyresnysis darbininkas Pavilonis Vincas, 35 m. amž. Sužeistas nugabentas apskrities ligoninėn. Dedamos pastangos jo gyvybei pavojų pašalinti, bet maža vilties.

Tai jau trečias tą savaitę Mariampolėje pasikėsinimas į gyvybę, tačiau dvi moterys nuo mirties jau išgelbėtos.

RASTAS LAVONAS.

Ramygala. Buvo gauta žinių, kad Panevėžio apskr., Ramygalos vals., Zaibagalos kaime rastas lavonas pil. Jurgio Rimo, 29 m. amžiaus, gyvenusio tame pat kaime. Padarius tyrinėjimą nustatyta, kad pil. Rimas uždušo jaičioje nuo garų.

Pil. Rimas savo reikalais gruodžio mėn. 9 d. nuvyko Ramygala. Ten bebudamas

"KELEIVIO" KALENDORIUS 1928 METAMS

JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS—UŽSISAKYKIT!

Atspausdintas ant dailios popieros, knygos formato, pilnas puikių mokslo straipsnių, visokių statistikų, puikių eilių, dainų, juokų ir paveikslų.

DAKOTOS INDJONŲ KAPAS
Paveikslėlis iš "Keleivio" Kalendoriaus 1928 m.

KAINA 50c.. "KELEIVIO" SKAITITYTOJAMS TIKTAI 25 CENTAI.

Įdėkite į konvertą kvoterį popieron suvyniotą, arba stampų už 25c., ir prišiuskit "Keleiviu", o Kalendorių tuojaus gausite. Adresuokit taip:

"KELEIVIS"

253 BROADWAY,

SO. BOSTON, MASS.

jis smarkiai išsigerė ir tokiu stovyje grįžo namo. Pakely matomai jisai pavargęs ir sušalo. Norėdamas pasišildyti užėjo pakelį stovintį jaunon, ten radęs šiltą kampelį atsėdė, užmigo ir budamas neblaivas nepastebėjo garų, kurie jį amžinai užmigdė.

PARDUOTA DAUG MİSKO.

Miškų Departamentas šių metų miškų pardavimo rudens sezono pardavė labai daug miško. Varžytinėse visada dalyvavo daug ir stambių firmų — daugiausiai vietinių. Buvo pastatyta per devynias varžytines miško už 5,248,319 litų; gauta — 7,811,069 litų. Be to dar buvo vienos varžytinės senagaliams ažuolams parduoti, už kuriuos gauta 6,291,600 lt. Pardavimas taip gerai ejo todėl, kad laiku pradėtas pardavimo sezonas ir užsienio ir vidaus rinkoje susidarė geroms aplinkybėms miškui pirkti.

Vienintelį Lietuvos turta — miškus fašistų valdžia parduoda, o pinigų prageria.

GYVENTOJŲ SKAICIUS LIETUVOJE.

Statistikos rodo, kad Lietuvoje gyventojų 1927 m. buvo 2,255,520 žmonių, iš kurių Didžiojoje Lietuvoje gyvena 2,116,418 žm. ir Klaipėdos krašte — 139,102 žmonių.

Tukstančiai vyrų Lietuvoje tenka 1,025 moterys. Didžiojoje Lietuvoje viename kvadratiname kilometre gyvena vidutiniškai 39 žm., o Klaipėdos krašte 57 žm.

DEGTINĖ GERIA, KAIP VANDENI.

Didėja, Rokiškio vals. Šio didelio kaimo jaunimas prisivarė cukrinės tiek, kad per visas Kalėdas gerė ją iš ubonų, kaip vandenį. Pasigėrę sukėlė mustynes, yra sužeistų.

BRAZILIJOS LAIMĖ.

Iš Rokiškio apskr. išėję Brazilijon pasimirė 58 vyrai, 69 moterys, ir 186 vaikai. Mirusių skaičius sudaro 57 nuosimti iš visų išvykusiųjų.

DANTŲ GYDYTOJŲ STATISTIKA.

Dantų gydytojų 1927 m. sausio mėn. 1 d. Lietuvoje buvo užregistruota 271. Tautybės atžvilgiu dantų gydytojai skirstomi taip: lietuvių — 66, žydų — 203, lenkų ir vokiečių — 2.

Tokių būdu kiekvienam dantų gydytojui tenka aptarnauti apie 8,000 gyventojų.

KAUNO MIESTO PRADZIOS MOKYKLŲ STATISTIKA.

Kaune viso yra 50 pradžios mokyklų, kuriose mokosi apie 4,930 mokinių, iš kurių spalio mėn. mokyklas lankė 2,465 berniukai ir tiek pat mergaitės. Pagal dėstomąją kalbą šios mokyklos skirstosi taip: 24 mokyklos su lietuvių dėstomąja kalba, 11 mokyklų — su lenkų dėst. kalba, 10 — su žydų, 3 — su vokiečių ir 2 — su rusų kalba. Lietuvių mokyklose mokosi 1,194 berniukai ir 998 mergaitės, lenkų mokyklose — 512 berniukų ir 486 mergaitės, žydų mokyklose — 467 bern. ir 794 merg., vokiečių mokyklose — 193 b. ir 195 merg. ir rusų mokyklose — 99 bern. ir 82 mergaitės.

JIESKOMA EMIGRACIJAI VIETŲ.

Vidaus reikalų ministerija yra paruošusi projektą, sulig kuriuo 1928 m. į Pietų Ameriką siunčiama specialė ekspedicija iš 3 žmonių, kad surastų tinkamas sąlygas kolonizacijai. Surastose tinkamose kolonizacijai vietose bus steigiamos lietuvių kolonijos.

Dabar maž daug emigruoja lietuvių kas met apie 10,000 žmonių. Komisija tyrinėdama ir įjieskodama patogių vietų emigracijai, apvažinėja: Braziliją, Argentiją, Uruguay'ą ir kitus Pietų Amerikos kraštus.

AGITUOJA.

Rokiškis. Gruodžio 12 d. kun. Mironas blaivininkų salėje laikė paskaitą apie keitimą konstitucijos. Klausytojų buvo apie pusantro šimto. Referendumas įvyks tuoj po Naujų Metų.

NETIKĖTAI MIRĖ.

Sakiai. Ano šeštadienio vakarą ukinko Rauterio žmėna parvažiavo sveika ir linkma traukiniu iš Tilžės į Kamščių stotį. Bet išlipusi iš traukinio staiga pasijuto negerai ir pargriuvo. Pribėgę žmonės ją atkėlė ir pasodino į roges, kad greičiau parvažiųot namon. Bet nelaimingai moteriai nebeteko pamatyti savo namų ir namiškių, pakeliui ji pasimirė.

LEITENANTO BIKĖNIO BYLA PANEVĖZY.

Šiomis dienomis Panevėžy kariuomenės teismo sesija nagrinėja N. pulko leitenanto Bikėnio bylą, kurs budamas Velykomis atostogose Roguvoj, sužeidė nešėją moteriškę Pereliene.

Teisme kaltinamasis aiškino, kad jį buvę užpuolę žydai, ir tik apsigynimui, jis ėmęs šaudyti ir netyčia sužeidęs minėtą moteriškę.

Teismas pripažino Bikėnį nekaltu sužeidime Perelienės ir nuteisė 2 savaitėm darboklės už savišaugos ribų peržengimą.

STRENDIEGLIS LUMBAGO REUMATIZMAS

Greita, Tikra Pagalba su Red Cross Kidney Plasteriu.

Kam kentėti kitą dieną, kuomet šis nuostabus plasteris gal greit pagalbės Jums šioje nelaimėje? Red Cross Kidney Plasteris panaudotas prieš skaudamos vietos, teikia šilumą, pagalbą ir komfortą. Gyduolės persisunkia į skausmo apimtą vietą ir tarsi magišku būdu pašalina visus skausmus.

Raudona flanelė užpakaly palaiko šilumą ir padeda gyduolei persisunkti per odą į skaudamus muskulius ir sąnarius. Mėgink Red Cross Kidney Plasterį šiuo metu, ir išsivys pats, kaip greit ši sena gelbanti gyduolė pašalins strendieglį, reumatizmą ir lumbago. Visose vaistinėse.

BULGARISKŲ ZOLIŲ ARBATA

IMK JĄ KARŠTA EINANT GULT PRABALINIMUI SĄLICIŲ. Sutvarkymui kepenų. Paliuosimui vidurių. Bulgariskų Zolių Arbata sutaisyta iš tų žolių. Ji sustiprina kraują ir pagelbsti užlaikyti sveikatą. Parduoda Visur Aptiekose. arba per pasta. 1 didelis šeimyninis pakelis \$1.25, arba 3 pakeliai \$3.15, arba 6 pakeliai \$5.25. Adresuokite H. H. Von Schille, President Marvel Products Company, 100 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

JUBILIEJAUS EKSKURSIJA 1928 M.

10 metų Jubiliejus nuo peskelbimo nepriklausomybės Lietuvos Respublikos pasauliui.

Sekantį gegužės mėn. Lietuvoje bus rengiama didžiausios iškilmės paminėjimui tos atgimimo linksmos dienos.

Tukstančiai lietuvių rengiasi į Lietuvos Jubiliejų iš Jungtinių Valstybių sekantį pavasarį, kad aplankyti savo Tėvynės patriotinę šventę.

Baltijos Amerikos Linija, kuri yra vienintelė tiesioginė linija tarp Amerikos ir Lietuvos prielaukos Klaipėda, per kurią yra rengiamos Jubiliejaus Ekskursijos sekantių organizacijų:

S. S. "Lituania" Balandžio-April 17. — Cineova Motion Pictures Corp. (Lietuvių Judamų Paveikslų Korporacija).

S. S. "Estonia" Gegužės-May 2 d. "Vienybė."

S. S. "Lituania" Gegužės-May 29 d. Lietuvių Darbininkų Sąjunga.

S. S. "Estonia" Birželio-June 16 d. Lietuvos Vyčiai.

Visi laivai Baltijos Amerikos Linijos yra gerai aptarnaujanti keleivius: geras maistas, lietuvių tarnautojai ir pavydingas švarumas. Visiems keliaujantiems bus duodamas geriausias prižiūrėjimas, ir oficialiai Kompanijos, kartu su atstovais iš įvairių organizacijų Lietuvoje, padės keleiviams Klaipėdoje tvarkiai pasiekti sauzemę. Manantieji dalyvauti Jubiliejaus iškilmėse viršminėta ekskursija kreipkitės prie savo agento arba tiesiai į vieną iš viršminėtų organizacijų, kad tuojaus galėtumet pradėti rūpintis visais reikalingais dokumentais ir kad laiku atėjus viską turėtumet tvarkoj. Pirmieji pasirinkus geresnes vietas laive.

PAJIESKOJIMAI

Pajieskau draugo Jono Valasyno, mirusio gyven. Montreal, Kanadoje. Melonės atsisaukti arba žinantęjį teikites pranešti. VLADAS RAČIAUSKAS P. O. Box 253, Rouyn, Que. Canada.

As. Natalija Joneliukytė, Girstikių kaimo, Pandelio parapijos, pajieskau savo seserietę ir broliu. As nesenai esu atvažiavęs iš Lietuvos ir labai norėčiau susitikti su savo giminėmis. Prašau atsisaukti šiuo adresu: N. Joneliukytė 676 Washington st., Akron, Ohio.

As, farmer'as, įjieskau darbo priemonę apžiūrėjimo, katrie neturi vaikų. As turiu vieną dukterį 14 metų. As pati esu 35 metų našlė. Kam tokiu moteris reikalinga, meldžiu atsisaukti. ANNA WHITE 4533 S. Paulina st., Chicago, Ill.

APSIVEDIMAI.

Pajieskau apsišvedimui teisingos ir doros merginos arba našlės be vaikų, tarpe 20 ir 35 metų amžiaus. Geistina, kad būtų šiek tiek pasiturinti. As esu vaikas 36 metų, turiu gryną kapitalą 3,000 dolerių. Su pirmu laisku medžiui prisiūsti ir savo paveikslą, kurį ant pareikalavimo gražinsiu. Daugiau žinių apie save suteiksiu per laisvus. As sutiksiu gyventi bile kur Amerikoje. JONAS VALTIS Box 64, Duvall, Wash.

Pajieskau apsišvedimui našlės ar gyvenančios, tarpe 25 ir 38 metų amžiaus. As esu gražus vyras, 34 metų amžiaus, keturi metai atsiskyręs su savo motere. Kitas žinias suteiksiu per laisvus. Rašydamos aiskiai uždekte savo adresą. Mano adresas: J. G. DANULE P. O. Box 299, Garwood, N. J.

Reikalavimai

REIKALINGAS PARTNERIS

Į CEVERYKŲ TAIŠYMO BIZNĮ. Katras nemokat to darbo, as ismokysiu į trumpą laiką. Pinigų reikalinga nors 500 dolerių. (1) JOHN TELLARISHA 1913 — 32nd St., Kenosha, Wis.

FARMOS.

GERA FARMA.

Zemė gera ir viskas auga, tik 8 blo-kai į miestuką ir arti mainų, mainos dirba visus dienas: prie gero kelio. Kas turi nemažą šeimyną, tas gali padaryti gerą gyvenimą. As sutinku parduoti arba išduoti ant rendos su viskuo. Yra 3 mulai, 4 plugai, vežimas, vištų farma aptvėta. Parduoti pigiai ir ant lengvų išmokėjimų. Ant rendos galiu išduoti ant daug metų. Mano vaikai maži, vienam per sunku dirbti. Klauskite: PAUL KATRUNAS P. O. Box 226, Humberstone, Ky.

I KANADA

Atitraukiu Jūsų gūmines, pažįstamas, kaip vyrus, taip ir moteris ar merginas iš Lietuvos į Kanadą. Mano pataravimas yra sąžiningas, saugus, greitas. Mano patyrimas laivakorčių biznyje per 20 metų tai liudija. Taipgi tie, kurie jau per mane atitraukė savo gūmines yra nian dėkingi už mano rūpestingą pataravimą. Kaip merginoms, taip ir visiems keleiviams Kanadą geras apsisistojimui vietas laivakorčių yra pigesnės, negu kitų agentų. Dėlei platesnių informacijų visad kreipkitės pas mane šiuo adresu

ALEXANDER S. LEWIS Tourist Agent 45 Windsor St., Montreal, P. Q., Canada.

SPECIALISTAS NERVŲ IR KRONISKŲ LIGŲ PER SUVIRŠ 25 METUS VISOS GYDUOLĖS SPECIALIAI PARUPINAMOS KIEKVIENAI LIGAI GYDYMAS ELEKTRA, KAS NORI.

Dr. KILLORY

60 SCOLLAY SQUARE BOSTON. OLYMPIA THEATRE BLDG. ROOM 22 VALANDOS: DIENOMIS nuo 9 iki 12 ryto iki 7 vakare. ŠVENTADIENIAIS: nuo 10 iki 1 diena

DR. LANDAU

32 CHAMBERS ST., BOSTON. Gydo Veneriškas Ligas. Valandos: Kasdien nuo 8 iki 10, nuo 1 iki 3 ir nuo 6 iki 8. Nedėdieniais nuo 9 iki 12.

Telefonas: So. Boston 2300. LIETUVIS DENTISTAS

Dr. St. A. GALVARIŠKI

(GALINIAUSKAS) Ofiso valandos: Nuo 10 ryto iki 5:30 diena. Nuo 7—9 vakare. Nedėdieniais pagal sutarties. 411 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Tel. So. Boston 506-W. DAKTARAS

A. L. KAPOCIUS

LIETUVIS DENTISTAS VALANDOS: Nuo 9 iki 12 diena. Nuo 2 iki 9 vak. NEDĖLIOMIS: iki 1 v. po pietų. Sėdėdomis iki 12 diena. Ofisas "Keleivio" name. 251 Broadway, tarpe C ir D St. SO. BOSTON, MASS.

P. J. AKUNEVIČIUS

Lietuvis Graborius Suteilia geriausių paskutinį pataravimą. Už pilną pagarbą galima apsieiti su 800 ir aukščiau už aukščiau, o už valkas nuo 320 ir aukščiau. Figiari ir gražiai. Ofiso ir gyvenimo adresas: 820 E. 6th Street, SOUTH BOSTON, MASS. Tel. So. Boston 4486.

PLUNKSNAS, PUKUS, PADUŠKAS, Patalus, Kaldras ir visokias lovy įremdas, parduodam pigiausiai. Kreipkitės ypatsik arba rasyskit

Didžiausias sandėlis. Gvarantuojam užsigėdėdina. Pas mus gausite tikras europiškas plunksnas ir pukus.

European Feather Co. 25 Lowell Street, Boston, Mass.

REM-OLA Heals PILES

AKLIEI, KRUVINIEI, VIDURINIAI IR ISLAURINIAI HEMOROIDAI PAGYDOMI. Kam kentet, kuomet REM-OLA pagalbėję ir išgydė kitus per 17 metų. Paklauskite savo aptiekorių. Jis žino, kad REM-OLA išgydo hemoroidus (piles). HENRY THAYER & CO., INC. CAMBRIDGE, MASS.

Mes isdirbam ir importuojam Armonikas Italiskas Geriausias pasauti. Musu kainos žemesnės už kitų. Ramo-kas gėdina, oy kai. Klauskit musu katalogo. RUATA SERENELLI & CO. 1011 Blue Island Ave., Dept. 80 Chicago, Illinois.

ROMANO BYLOS PABAIGA -:- ADVOKATU KALBOS

„Aš kaltinu.“

Valstybės gynėjas (valdybos advokatas), pulkininkas Vimeris, kaltindamas Romaną, pasakė šitokią kalbą:

Si byla pasidarė sensacinga mūsų visuomenėje ne tiek dėl esmės, kiek dėl jos dalyvių padėties visuomenėje. Matome salę aukštų padėtimi žmonių, kurie šiuo ar tuo būdu surišti su bylos dalyviais. Girdime įvairių spėjimų dėl bylos esmės ir sprendimo. Teismo žodis turės pasakyti, ar galima žėsti žmogų, žudyti karininką dėl savo įžeistų savimeilės jausmų. Šeima yra valstybės ir bažnyčios įstatymų apsaugojama, ir turi būti gerbiama. Teisiamasis Romanas mano, kad šeimos galva yra neapribotas valdovas. Nesantaika Romaną seimynoj kilo dėl įtarimų žmonos neįtikimybės, ir Romanas reaguodavo į tuos įtarimus žmoną bardamas ir mušdamas. Bausti gal turėtų teisės, budamas pats idealiai ištikimas, o šis tardymo paaiškėjo įtarimų ir prieš jį. Nuolatinis mušimas ir kankinimas negali į žmoną gerai paveikti. Ypatinai pažymėtinas Romano barbariškas elgesys — mušimas nėščios žmonos.

Romanas buvo priimtas į aukštesniosios mūsų visuomenės tarpą ir manė turintis visą elgesio laisvę. Kai dėl Brundzos laisvės kilo persiskyrimo klausimas, Romanas norėjo varu priversti žmoną važiuoti su juo Kauną ir išvežti jos sukneles. Reikšminga, kad Romanienė atėjo į teismą duoti parodymą ir jie neprielaikę Romanui. Ir šiuo sunkiojui jam momentui ji neranda žodžių jam pateisinti. Jei atsiminti, kad Romanienė susipažino su Brundza pas Kaupus, kur nubėgo Romano sumušta, tai bus aišku, kad Romanas pats buvo kaltas žmonos suartėjime, su dr. Brundza. Brundza nesilausė ir Romano šeimą brutaliai, bet tik paaiškęs Romanų persiskyrimo galimybei rimtai galvojo vesti Romanienę.

Sustarė dėl skrymosi, Romanai buvo lygi patenkinti, nes abiejų skundėsi negalį suigyventi ir kitos išeities nėra. Sustarė išsiųsti vaiką į Ameriką. Tačiau grįžęs iš Klaipėdos Palangon Romanas pasiima antrą revolverį ir eina į bažnyčią „paprašyti Dievo palaiminimo“. Atėjęs į vilą kažko laukia sodnely, pamato einantį dr. Brundzą ir staiga užpuola ir iš pasalo šauna į jį. Tai biaužiausia žmogžudystė, kurią išpirti galima tik aukščiausio bausmės.

Romanas pasielgė be galo negarbūnigai, sako valstybės gynėjas, nes bijojo stoti atvirai veidas į veidą su dr. Brundza, sau godamas savo gyvybę. Iš dr. Brundzos pusės pavojaus grėstė Romanui negalėjo, nes jis ramiai laukė. Romanų persiskyrimo, įvykio metu dr. Brundza ginklo neturėjo. Romanas aiškina, kad buvęs giliai sujaudintas. Valstybės gynėjas tai užginčija. Jis galėtų suprasti tokį gili sujaudinimą 1920 m., kai prasidėjo seimyniniai nesutikimai. Bet po 7 metų netaikaus sugyvenimo susijaudinimo būti negalėjo. Romanas buvęs ramus, į žmonos neįtikimybės pareiškimus reaguodavęs mušimu, o ne kėrtu žmonos viliojotams. Dr. Brundzos santikiai su Romanienė toli gražu nebuvo viliojimas. Visos aplinkybės rodo, kad šovimas į dr. Brundzą buvo netaikaus susijaudinimo padarytas žydis, bet iš anksto apgalvotas nužudymas, padarytas iš pasalo. Už tai grėšia mirties bausmė. Bet kadangi tai buvęs paprastas nužudymas plėšimo tikslais, o turi švelninančių psichologinių aplinkybių, valstybės gynėjas randa galimą sumažinti bausmę iki 15 metų sunkių darbų kalėjimo.

Dr. Brundza — šeimos griuvėsių auka.

Antrą kaltinimo kalbą pasako advokatas R. Skipitis. Jis prade-

da nuo dr. Brundzos asmens apibūdinimo, aukštai įvertindamas jį. Tačiau ir tas kilnis žmogus, dr. Brundza, negalėjo ramiai praeiti pro asmeniską gyvenimą, pro šeimos kurimą. Seimynos pagrindu ir saulė yra meilė. Seimyna be meilės nenormali, kaip nenormalus augalas, negaunantis saulės. Iš nenormalios, pakrikusios šeimos negali būti normalios jaunosios kartos ir iš jos nieko gera negali laukti valstybės ir visuomenės. Meilės negalima įgyti prievarta, nei jos nupirkti. Ji pati turi ateiti. Kai šeimos forma susikerta su meile, išeities jėško šeima, valstybė, visuomenė ir randa ją tų formų perkirtime. Tai pripažinta ir Lietuvoje, o juo labiau Amerikoje, kurios piliėčiu yra Romanas. Velionis Brundza neatėjo Romanų šeimos ardyti — ji jau buvo galutinai iširusi. Ji iširo 1920 m., kai Romanas pirmą kartą su žmona atėjo į teismą. Kas buvo iš tos šeimos? Vyraus pavyduliaujau, įtarinėja žmona, ja muša, kankina. Žmona nuo kankinimo jėško pagalbos pas svetimus žmones. O mažasis vaikas, budamas nuolatinis nesantaikos liudininkas — kuo gi galėjo išaugti? Buvo ne šeima, bet pragaras; tačiau supuvusių formų, kurios vienos beliko šeimos pamatu, griauti nenorėta. Čia atėjo Brundza su idealine pažiūra į šeimą. Su juo atėjo meilės jėga — naujos šeimos pradai. Bet ir sugriuvusiai šeimai formų perkirtimo neįkalbėjo. Pati Romanienė persiskyrimu rūpinosi ir darė pastangų dar dr. Brundzos nepažinusi.

Dr. Brundza sutiko ja sumušta, nuo vyro pabėgusi ir tyras žmoniškumas liepė jam neapleisti nelaimingos moteriškos. Su dr. Brundzos meile Romanienė kilo naujos vilty — būti aukštai išsilavinusio, tvirtos valios, aukšto sielos ir visų gerbiama vyro žmona. Jo išganingoj įtakoj Romanienė metė rukymą, mokėsi kalbos, rimtėjo. Romanas gi panorėjo būti heroju, visuomenės tvarkos šulį, tapti pats auka ir teikti laimės kitiems, bet pavydžiū vyrams, mušantiems savo žmonas. Visai nėra pagrindo aiškinti susijaudinimą, jei atsirado dėl revolverio su aiškiu tikslu — jei su vienu nenušaus, antrą pavartos. Taip ir padarė.

„Seimynos gabijos margos skeveldros.“

Trečią kaltinimo kalbą pasako adv. Nargelavičius. Romano suvis pateko ne vien į dr. Brundzą — juo paliesta ir visuomenė. Dr. Brundza buvo žymus veikėjas ir mokslo žmogus. Jis kovojė ne su žmonėmis, bet su dyšios tamsa. Jį laidojo tukstantinė minia, nors buvo tik karo ligoninės gydytojas. Ne kiekvienas sugeba visuomenės pagarbą įgyti. Į seimynos galvos pareigas žiūrėjo labai primityviai, jei skundžiasi, kad „mūsų įstatymai nenumato bausmės už svetimos žmonos vagystę“ nepasitikėdamas savo autoritetu. Jau Romos pagoniškų laikų teisininkas sako: „Šeima yra vyro ir moteries susijungimas viso gyvenimo bendravimui, atitinkamai Dievo ir žmonių įstatymams.“ O krikščionybės įstatymai daug toliau siekia. Romanas elgėsi padarė jį šeimos gyvenimą priešiną ir Dievo ir žmonių įstatymams. Musiomas bendrai neleistinas, o nėščios mušimas yra didžiausias prasižengimas. Romanų sugyvenimas buvo galutinai nenormalus ir negalima kalbėti apie seimyną — buvo tik mažos seimynos skeveldros. Tik juridinis siulas liko dar nenutrauktas. Floberis sako, kad moteris lygi žmogui, kurį vėjas nešioja, bet yra spilka, kuri jį sulaiko prie skrybėlės. Gal Romanienė tos spilkos truko, bet ne dėl jos kaltės. Seimynos pareigose jos niekas neuokėjo. Ji virto ne seimynos, o tik šviečia lygia ir raminančia, kuri šviečia lygia ir raminančia, bet kometa. Mušimu auklėti negalėjo. Sunku rasti kultū-

ringą šali dabar, kur į moterį žiūrėti kaip į vergę, o Romanas taip žiūrėjo. Ne bereikalo pati Romanienė nerado pateisinimo žodžių net šioj sunkioj vyru valandoj. Romanas sakosi mylėjęs vaiką, o tuo tarpu vaiko akys mušdavo jo motiną — juk tai žvėriškumas. Gerai, kad vaiką išsiuntė; gal sveturi išaugs žmogumi. Ciniškai skambėjo Romano gynybų klausimai apie jos santikius su kitais vyrais. Tai didis motinos įžeidimas.

Romaną vadino geru žmogumi, patriotu, jis gausiai duodavo paskolų, prisidėdavo prie labdarinių darbų. Bet jo labdarystė menkos vertės, nes infliacijos laikais, prie žemo markų kuro už 3 dolerius galėjo vadintis dideliu sėpėjū. Kaip bendrovės pirmininkas, jis privedė į priebankroto ir pats praskolinos.

Vasaros metu, kaitroje, kai visi žmonės numeta drabužius, Romanas nešasi sunkius plieno revolverius. Visą Amerikos Lietuvių prekybos b-vės turtą, saugojančią vienu revolveriu, o Romanui jį paėmus, neliko nei vieno. Prof. Tumėnui vežant didelę pinigų sumą duoda tik vieną revolverį. Romano pasakymas, buvęs pasijėmęs kitą revolverį, kad jo kas iš viešbučio nepavogtų, yra Hofmano pasaka. Kas dris karo stoviai esant vogti revolverį? Susijaudinimas neturėjo vietos — visas nužudymo planas buvo iš anksto sugalvotas. Apie reikalą „pamokytį“ Brundzą jis jau seniau sakė Kaupui. Daugiausia pagrindo manyti yra, kad jau pirmas šovis buvo mirtinas. Iš tardymų paaiškėjo, kad Romanas geras šaudytojas ir jį būtų norėjęs pašauti kojas, būtų pataikę. Nepaprastai brutalus bruozas, tai žmonos sukleisti išvežimas. Net laisvos meilės namų savininkams draudžiama užlaikyti „baltųjų vergių“ drabužius, jei jos nori išeiti, o Romanas išvažiavęs į Kauną išvežė žmonos drabužius, kad ji negalėtų išeiti. Jei būtų mylėjęs žmoną, kaipgi pateisinti mušimą? Ar gali save gerbiantis žmogus liepti tarnaitėi, ar žmona vaikščioja su karininkais? Mažiausiai kaltas šioj dramoj. Dr. Brundza. Gal jis kaltas tiek, kad buvo per daug kilnus ir lėtas ir nesielgė griežčiau, noredamas paliusuoti Romanienę iš tiro vyro nagų.

„Labai užimtas vyras ir be galo laisva žmona.“

Dabar prasideda Romano gynybų kalbos. Pirmąją kalbą sako adv. Oleka. Jis pradeda iš Romano biografijos. Tai tipingo amerikiečio biografija. 8 metų vaikas, darbininko sūnus, gauna daug vargti, bet pareiškia, kad jo sivistovumo. Daug edukacijos, motinos padirbtos geros išvejojimas darbininkų kvartaluose Montelloje. Greta su tuo padarė jo laisvės laisvės ir pats mokėsi. Vėliau įsteigė lietuvių laikraštį „Bitele“, kurį pats rašė, pats statė, pats spausdino ir pardavinėjo. Ima bendradarbiauti lietuvių ir amerikiečių laikraščiuose, dalyvauja lietuvių viešame gyvenime. Karo metu — Amerikos armijos karininkas (šis snipas, skundė valdžiai lietuvių, „Kel. Red.). Besikuriant Lietuvos valstybei, pradeda organizuoti Lietuvos šelpimo darbą. Norėdamas atkinti tarnauti Lietuvai persikėlė į Ameriką, įkurdamas Amerikos lietuvių prekybos bendrovę ir Tarptautinį banką. Bendrovė išplečia veikimą po visą Lietuvą. Bet sekasi sunkiai ir tenka pergyventi finansinį krizę.

Užsiėmęs plataus masto darbu, Romanas negali kreipti didelio dėmesio į savo šeimos reikalus. Budamas energingas, jis manė griežtumu padaryti tvarką. Vyras vis paskutinėje pastebai tai, ką visi kalba apie jį žmonas. Užtat Romanas ilgai nepastebi kiek toli nuėję žmonos san-

tykiai su Brundza, kuris iš karto jam blogo įspūdžio padarė. Istoriškai su laisvais pasireiškus, jam staiga viskas paaiškėjo ir jis negalėjo nesusijaudinti. pamatęs, kad žmona visiškai dr. Brundzos valioj jau ilgą laiką. Konkrečiai kilęs persiskyrimo klausimas negalėjo nesunervinti Romano.

Persiskyrimas meilei yra lyg vėjas ugniai — mažas užpučia, o didelis išpučia. Romano meilė prie žmonos buvo didelė ir persiskyrimo vėjas sukėlė didžiulę meilės lėpsną. Škaudėjo širdį dėl vaiko, kurį taip pat labai mylėjo, o matė jį žmonos apieistą. Vaikas be priežiūros likęs, virto tik rūsio žvėruku. Nenorėjo su žmona skirtis, vis tikėdamasis ją perkabėti, bet neįstengė. Vaiką teko išsiųsti su svetimais žmonėmis į Ameriką. Dingo paskutinė viltis sulaukyti žmoną, nutruko paskutinis siulas. Grįžus iš Klaipėdos, žmona verkia ant vaiko lovelės atsisėdusi. Jis negali žiūrėti ir įsėina į daržą, bet atsisėdėti, kur dar iš ryto žaidė vaikas, kur pilna jo priminimų. Čia žmogus, jei jis nėra galutinai suramėjęs jausmuose, negali nesusijaudinti. Pripuolamai eina pro šalį dr. Brundza, kurį jis laiko visos jo tragedijos kaltininku. Staiga sumano įvykdyti kadaise kilusį sumanymą „pamokytį“. Sove, bet nepataikė. Brundza pribėgo prie jo ir sugriebė už rankų. Romanas pasijuto rankose žmogaus, kūrį suardė jo šeimą, atėmė jo vaiką, sunaikino jo laimę, o dabar gali atimti gyvybę. Laikė grumtynių jis išmėvė. Romanas sužeidė Brundzą fiziniškai, bet pats buvo moraliai sužeistas ir tos žaizdos išmatuoti negalima, kaip išmatuota lavono žaizda. Romanas buvo žymus veikėjas, atsidavęs, daug patarnavęs tautai ir jo pasigailėti reikia.

„Negeisk moteries artimo tavo!“

Antrą gynybą kalbą savo Romano advokatas, Ščenulevičius, kuris pradeda iš devinto Dievo įsakymo — „Nesvetimoterauk.“ Seimynos gabija — valstybės pagrindas, o įstatymai už svetimoterauvimą žino vos nedidelę bausmę. Nesmerkia seimynos ardyto ir dabartinės visuomenės papročiai. Kai vaikas išardo pūkščio lizdą, tėvai jį bara, o donžuanas, moterų širdžių laužėjas, visuomenę skaitomas herojumi. Nėra seimynos supratimo auklėjimo jaunojoj kartoj. Rūpinamasi saugoti gyvulius, o seimos apsaugojimo draugijos nėra. Susidaro aplinkybės, kurios verčia patį nukentėjusį būti teisėju ir savo likimo sprendėju. Čia stengiamasi jaudinti kaltinamąjį, o žmonos elgesio nesmerkiama. Gen. Zukauskas patvirtino įrodymą, kad Romanas prašė jį sudrausti vieną karininką, kūrį palaikė perdangą antimuis santikius su žmona, o viena liudininkė pavadino ją tikru vardu — ištvirkė. Vyras be galo mylėjo žmoną ir daug jai dovanų, ant kelių atspirinėjo jos. Iš darbininkės jis išvedė Romanienę į aukščiausią visuomenę, ji buvo pertekus, turėjo ištaigingą gyvenimą. Bet žmona lyg aukso žuvelė, vis nepatenkinta, vis daugiau norėjo. Romanas pergyveno baisią tragediją — išleido mylimą suvė vieną patį į okeaną. Ne „Dievo palaiminimo jėskoti“ kruvinam darbiui Romanas ėjo į bažnyčią, o greičiau sudėti paskutinę maldą. Du revolverius jis tikriausiai pasiėmė ne ką kita, bet pats save nutelsti ir nubauti norėdamas. Tuo momentu pasitaikė Brundza, kilio impulsyvis vožimas, ir sau skirtą kulka paleido į šeimos ardytoją. Savo kančiomis Romanas jau yra išpirkęs nusidėjimą. Jei teismas jį pasmerks, tuomet bus atidarnosios svetimos seimynos gabijos, nes gineitjeji savo teises baudžiam. Trys aukos yra šioje byloje — velionis dr. Brundza, Romanas patekęs į kaltinamųjų suolą, ir trečioji — kaltas auka — mažasis Jonelis.

Vardan šeimos nelietiamybės ir to našačio advokatas Ščenulevičius prašo Romaną išteisinti.

Po kalbos Ščenulevičių apstojau keli kunigai ir spaudžia jam ranką.

„Ne tik meilė, bet ir pareiga!“

Kalba trečias Romano gynėjas, adv. M. Yčas. Po karo visuomenės papročiai pakrikę, jis sako. Čia teisiamas ne vien Romanas, bet šeimos byla plačia prasme. Del to, matome didelį ja susidomėjimą. Mūsų sąlygose negalima taikyti dėsno del laisvės jėskoti laimės už seimynos ribų. Tas dėsno mums svetimas, ir kaimynė valstybė, kur jis taikomas, seimų pakrikimas pasielgė apogėjo. Tironu Romanas nebuvo, kitaip nebūtų suprantamas Romanienės gyvenimas su vyru per 7 metus po kartojamą čia mušimo. Tai remiama vienu liudininku žmonos, kūrį pasinaudojo keršto proga. Katalikų bažnyčia neduoda laisvės ardyti su-tuoktųjų sakramento. O Romanas yra giliai tikintis katalikas. Iš kalėjimo rašo vaikui: „kai su-dėsi maldai savo mažutes rankes — pasimekl už mane.“

Romanas lankė uždara katalikišką (jezuitų) mokyklą, kur buvo išaukštas griežtais katalikiškais principais ir jį laužyti negalėjo. Liudininkai, kuriuos šaukė patys kaltintojai apie Romaną, kaip žmogų ir veikėją, gerai atsiliepė. Budamas Amerikoje, Romanas rūpinosi mobiliuotų kapitalus Lietuvai statyti. Nors jo sumanymai dalinai iširo, bet kapitalai vistiek liko Lietuvoje. Romanienė lengvo budo moteriškė, ji buvo meilė, saulė jėskioja už šeimos ribų ir rado jį daug. Šokinėjo nuo planetos ant planetos, o privedė prie tragedijos ir aukų. Pats Romanas gabenotankus ir automobilius, traktorius, kėlė Lietuvą, o žmona turėjo pilną laisvę ir plačiai ja naudojosi. Tai ryškiausiai įrodo tarnaitės liudininkai. Apie Romaną buvo paleista įtarimų, bet konkretiai apie jo romansus (su kitiomis moterimis) niekas nepasakė. Pagaliau, kas be kaltės, kas drįstų mesti pirmą akmenį? O dr. Brundza atėdavo pas Romanienę, likdavo su ja naktimis. Didis psichologas Vyskupas Valancius sako: „Jei jaunas vyras su jauna moterimi užsidaro vieną — jie poterių nekaltai.“

Čia M. Yčas cituoja dr. Brundzos laiškus Romano žmonai, kurie aiškiai įrodo, kokie santikiai tarp juodvėjų buvę.

„Ar aš galiu nustoti Tavęs, kai Tu man atsidavai? Del to atsidavimo aš dar labiau myliu tavę“ — skaito iš vieno laiško.

Romanas nenorėjo skirtis, jis mylėjo ir dr. ar tebemyli žmoną, ir rašo jai laiškus iš kalėjimo pradedamas: „My dear Mary!“ Įvykio aplinkybės nerodo, kad Romanas tyčia norėjęs dr. Brundzą nužudyti. Keistas buvo dot. Blažio parodymas, kad jis bėgęs prie Romano sulaukė jį, o atsidūrė antrojo pusėj gatvės. Tai šio kaltintojo liudininkams sunku tikėti.

Sprendimu teismas turi perspėti miestelėnus, kad jie savo šeimos gyvenime nenutolę nuo sodžiaus, iš kur visi išėjo. Sodžius laikosi nuomonės, kad šeimos pagrindą laikoma ne vien meilė, bet ir pareigų supratimas. Sprendimas turi būti pamoka ir mūsų inteligentijai, kūrį šis sveturi parsižėgė ne tik gerų, bet ir blogų papročių. Ir Yčas prašo bausmę suminkštinti.

Repliką kovo.

Pasibaigus kalboms, eina iš abiejų pusių replikos. Valstybės gynėjas pulk. Vimeris sako: kaip suderinti žodžius apie didžiulę meilę ir mušimą, kūrį neabejojama buvo išrodytas. Kaupų? Nei Lietuvoje, nei Amerikoje mūsų meilės neįsivaizduojame. Amerikoje, įrodžius mušimą, be jokio kalbų teismas perskirtų vy-

ra su žmona. Jei Romanas būtų norėjęs tik koją Brundzai pašauti, kam reikėjo leisti 7—8 šūvių?

Adv. Skipitis: Jei Romanas mušė ir mylėjo, reikiška — nenormalus žmogus, o apie jo nenormalumą gynėjai nieko nesa-ke. Gynėjai gražiai ir tvirtai gynė, lyg Romanų šeima būtų gražus rut darželis, o iš tikro ten buvo haia. Bloga yra seimyna, kurios nelietiamybė tenka saugoti su kumštis, lazda ir dviem revolveriais. Nejaugi gyvename tokioj gadynėj, kad opiausius klausimus tenka spręsti revolveriu? O juk linco teismo nepripažįstam. Pats suinteresuotasis negali būti teisėjas.

Adv. Nargelavičius: Buvo kalba apie devintąjį Dievo prisakymą „Negeisk svetimos žmonos“, bet praleista aštuoni, kurių tarpe yra penktas: „Neužmušk.“ Jei teismas Romaną išteisintų, galėtų rasti pagrindas kruvinam kerštui iš Brundzos giminių. Katalikiškas auklėjimas? — Kapsukas-Mickevičius išėjo Seimynų kunigų seminariją, o šiandien yra lietuvių komunistų galva. Romaną mokė artimo nežudyti, o nužudė. Jei būtų kaip geras katalikas pasielgęs, būtų pasimeldęs bažnyčioj ir dovanojęs priešiui. Brundzos laisvė — tai tik poezija, kūrį 40 metų žmogų galėjo atsirasti gilios meilės įtakoj. Jie rodo, kad Brundza sugėdėjo sužadinti Romanienę kilniausią moterystės jausmą. Romanas laisvą suni iš kalėjimo pats rašė tam, kad prie bylos jį pridėtų. Komersantas iš Romano buvo blogas, nes privedė viską prie bankroto. Geriau būtų padaręs Romanas prisipažinęs kaltas.

Gyn. Oleka: Romanai vedė iš meilės, o jei per 7 metus kilo du kartu muštynės, tai prie bendrų mūsų seimynų sugyvenimo santikių nėra jau taip nepaprastas reiškinys. Nesusijaudinti dėl persiskyrimo, del vaiko netekimo galėtų tik pagaly, o ne žmonas. Jei Romanas geras šaulys, tai būtų iš karto nušovęs. Kiti šaujai paleisti grumimosi metu, kada Romanas elgėsi instinktyviai. Liudininkas Mošinskis kalbėjo prieš Romaną, nes Romanas buvo jį paleidęs iš tarnybos.

Gyn. M. Yčas atsakinėjo į priekaištus del katalikų bažnyčios dogmų griežtumo moterystės santikiuose.

Gin. Ščenulevičius: Dr. Brundza pasinaudojo šeimos suirimu. Esti, kad moteriškė priklausė dviem vyrams. Reikėjo dr. Brundzai atleisti ir draugiškai pasakyti Romanui, kad myli jo žmoną ir būtų susitarę. Tai būtų kilnus žmogaus elgesys, o dabar viskas darėsi Romanui už nugaros. Čia nėra nusikalstamo darbo, o tik nelaimė.

PASKUTINIS ROMANO ŽODIS.

„Esu jau nubautas, pasi-gailėkit!“

Po pertraukos gauna pasiteisnimo žodį pats Romanas. Sako: „Visi einame gyvenimo vieškeliu. Vieni laimingai juo eina, kiti pargriuva. Bet randasi žmonių, kurie nelaimės valandoj randa reikalingu dar giliau pástumti pargriuvusį. Deja, ir artimiausi žmonės dar pasinaudojo

proga mane pargriuvusį pastumti gilyn. Gryna netiesa, kad rašiau laisvą vaikui tik tam, kad prie bylos būtų pridėta. Prie bylos prieiti negalėjau. Didžiausias kaltinimas, kūrį buvo man mestas, kad aš mušęs savo žmoną nėsčią. Tai pasakė vienas asmuo, o aš taip pat galiu tvirtinti, kad nėščios žmonos nemušiau. Vaikas gimė tais pat metais, o jokių sužalojimo žymių nėra, vaikas sveikas. Ponai teisėjai, galite mane nubauti ar išteisinti, bet Aukščiausias jau mane nubaudė be šio sprendimo. Ar manote, lengva būti žmogaus mirties priežastimi, būti žmogžudžiu. (Susijaudinęs verkia).

Aš jau niekada nebegalėsiu aukštai iškelti galvos, kaip pirmiau. Mane čia vadino sukčium, bet aiskiai to niekas nedrįso sakyti. Jei bučiau buvęs sukčius, nebūčiau priėjęs prie to, kad nieko nebeturėčiau. Per mano rankas ėjo milijonai. Ne tik aš esu nubautas, bet ir kiti šios bylos dalyviai. Dr. Brundza negyvas, mano žmonos padėjimas irgi nepavydėtinai. Nekalčiausia auka yra mano mažasis sunelis (šluosto ašaras ir tyli). Aš pats gal nesibijojau stoti prie sienos sušaudymui, nebaisų, jei reiktų likti kalėjime. Bet vardan sunaus prašau pasigailėjimo, prašau duoti man galimumą auklėti savo sunų. Noriu jį išaukleti, kad būtų naudingesnis Lietuvai pilietis, negu man buvo lemta būti.“

Po paskutinio žodžio teismas nuneia į pasitarimų kambarį. Už valandos paskelbiamas sprendimas: šėči metai sunkių darbų kalėjimo, dalinai atimamos teisės. Beto, Romanas turi užmokėti užmuštojo Brundzos tėvams 36,000 litų įšėkinį ir sanatorijos skyrinį 1,064 litų įšėkinį. Brolio Kazio Brundzos įšėkinys lieka neperžiūrėtas.

Romano advokatai randa, kad sprendimas per griežtas. Iteikis apeliaciją prieš sprendimo formulavimą.

Publikoje gyvas judėjimas, nuomonėmis pasikeitimas. Vieni randa sprendimą per griežtą, kiti per švelnų. Bet visoj to istorijoje visi gailisi dr. Brundzos, gailisi ir Romano, bet niekas nesigaili ir tikra kaltininkė pripažįsta moteriškė — Romanienė. Matyti, si byla gerai paveikusi mūsų visuomenę, ir visuomenės teismo sprendimas dar atviras.

Pasimėtinai, kad dalininkas Ad. Valius publikoj sėdėdamas uoliai sekė bylą, eina ir darė sau skiečių. Dalininkas rašo ryškiausia visuomeniską temą. Lauksime skiečių išaugant.

Sytis T.

1928 KALENDORIAI 1928

JAU GATAVI LIETUVISKI SIENINI KALENDORIAI. Lietuvos kariuomenės ir lietuviškos vestuvės. Tinkami pasigelti Lietuvos savo giminiams. Vienas kalendorius 25c., 4 už 1 dolerį. Reikalingi kalendorius suakite pinigų, money orderiais arba pašto ženkliukais šio antrašči: (4)

A. F. SWEET

135 Newbury St., Lawrence, Mass.

DR. MARGERIS

Gydytojas ir Chirurgas

Valandos: 10-5; 6-9

Sužalavimai: 10-9

3421 So. Halsted Street

CHICAGO, ILL.

Tel. Boulevard 8483

Geras Tonikas

Kaip kada jūs jaučiate, kad jums reikia toniko pagalbėjimui atgaivinti jūsų stiprumo ir atbudavoti jūsų atsparą. Ko jūsų kunui tikrai reikia, tai vitaminių — maisto, ir geras tonikas.

SCOTT'S EMULSION

yra maistas-tonikas, kuris turi daug vitaminių iš cod-liver oil. Tūkstančiai vartoja jį kasdien, kad tinkamai maitinus kūną ir atgaivinus stiprumą.

Jei norite būti tvirtas ir gerai maitinamas — vartokit Scott's Emulsion.

Scott & Bovey, Bloomfield, N. J. 27-36

